

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ.

(Συνέχεια ὄρα φυλ. ΣΤ΄.)

Τὸν ἔννατον αἰῶνα εἰς ἅπαντα τὰ μοναστήρια καὶ σχολεῖα ὑπῆρχε καὶ μία βιβλιοθήκη.

Κάρολος ὁ μέγας συνέστησε πλουσίαν βιβλιοθήκην εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου Γάλλου· καὶ ἑτέραν εἰς τ' ἀνάκτορα, ἧς ὅμως τὰ βιβλία ἐπώλησεν ὕστερον, τὰ δὲ χρήματα διένειμε τοῖς πτωχοῖς.

Ὁ ἔννατος αἰὼν ἦν ὁ χρυσοῦς αἰὼν διὰ

τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα. « Ἀφοῦ » ὁ φανατισμὸς τῶν Ἀράβων κατέπαυσε, » λέγει ὁ Γίβων, οἱ καλίφαι ἤρχισαν νὰ » προσατεύωσι τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμμα- » τα· ἡ δὲ ἐπιμονὴ τῶν εἰς τὸ νὰ σπου- » δάσωσι καὶ φωτισθῶσι διήγειρε τὴν φι- » λοτιμίαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἤρχισαν » νὰ ἀναδιφῶσι τὰ βιβλία των, λησμονηθέν- » τα πρὸ πολλοῦ.—Ὁ αὐτοκράτωρ Βασί-

(ΕΤΟΣ Α΄. Φυλλ. Ζ΄.—Σεπτέμβριος 1861.)

» λειος, ὅστις ἐλυπεῖτο διότι δὲν εἶχε τὴν
 » τύχην νὰ ἐκπαιδευθῆ καλῶς, ἐπεφόρτισε
 » τὸν Φώτιον περὶ τῆς ἀνατροφῆς τοῦ υἱοῦ
 » αὐτοῦ καὶ διαδόχου Λέοντος, τοῦ ἐπωνο-
 » μασθέντος Σοφοῦ· ἡ δὲ βασιλεία αὐτοῦ
 » καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορ-
 » φυρογεννήτου κατέχουσι τὰς ὠραιότερας
 » ἐποχὰς εἰς τὴν Βυζαντινὴν φιλολογίαν.
 » Οὗτοι ἐπλούτισαν τὴν αυτοκρατορικὴν
 » βιβλιοθήκην διὰ λαμπρῶν συγγραμμά-
 » των ἀρχαίων καὶ ἰδίων.»
 . Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ Ἄραβες
 ἐπέπνευσαν εἰς πάντας τοὺς λαοὺς τὴν
 ἀγάπην τῶν γραμμάτων. — Ὁ βασιλεὺς
 τῆς Κορδοῦνης Ἄλ-Χακὲμ β', ὅστις τὸ
 963 διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀβ-
 δερὰμην γ'. εἶχε συστήσει, πρὶν ἢ ἀνα-
 βῆ εἰς τὸν θρόνον, πλουσίαν βιβλιοθή-
 κην. « Οὗτος εἶχεν ἀπεσταλμένους εἰς
 » Ἀφρικὴν, Αἴγυπτον, Συρίαν καὶ Περσίαν,
 » οἵτινες ἦσαν ἐπιφορτισμένοι ν' ἀγοράζω-
 » σι τὰ καλῆτερα συγγράμματα. Τὰ ἀνά-
 » κτορα Μερουάν, εἰς ἃ κατώκει ἦσαν ἀ-
 » νοικτὰ εἰς τοὺς σοφοὺς ὄλων τῶν ἐθνῶν
 » ὑπεχρῶνε δὲ αὐτοὺς νὰ τῷ προμηθεύωσι
 » σπάνια βιβλία, περιέρχῃ ἢ διδακτικά.
 » Ἐγραφε δὲ καὶ εἰς πάντας τοὺς συγγρα-
 » φεῖς τοὺς ἔχοντας μεγάλην φήμην νὰ
 » τῷ πέμπωσιν ἀντίγραφα τῶν συγγραμ-
 » μάτων αὐτῶν, τὰ ὅποια ἐπλήρωσε πλου-
 » σίως. Ἐπεμπε προσέτι ἀντιγραφεῖς, οἵ-
 » τινες ἀντέγραφον σπάνια βιβλία. Τὴν
 » βιβλιοθήκην ταύτην εἶχε διαιρέσει εἰς
 » θέσεις, εἰς ἐκάστην τῶν ὁποίων ὑπῆρ-
 » χον ἰδικὰ βιβλία. Ἐκάστη θέσις εἶχε
 » κατάλογον ἴδιον, οἱ δὲ κατάλογοι οὗ-
 » τοι ἦσαν γεγραμμένοι εἰς γενικὸν τινα
 » κατάλογον, ὅστις, κατὰ τὸν Ἀβὲν-Χα-
 » γιάν, ἀπετέλει 44 τόμους ἐξ ἑκατὸν
 » σελίδων, καὶ μ' ὄλον ὅτι κατ' ἐκείνην
 » τὴν ἐποχὴν ὁ κατάλογος ἐκεῖνος δὲν ἦν
 » εἰσέτι τέλειος.» (α)

(α) Ἱστορία τῆς δυναστείας τῶν Ἀράβων εἰς Ἰσπανίαν, μετ' ἐπισημειώσεως εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Μ. Γιεσ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος ἡ βιβλιο-
 θήκη τοῦ Σαχῆβ-Ἴβν-Ἀβὰδ πρωθυπουργοῦ
 τῆς Περσίας, συνέκειτο ἐξ 417.000 τόμων.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου αἰῶνος ὁ
 Σύλβεστρος β'. Πάπας Ῥώμης εἶχε συστή-
 σει πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, ἐν ἣ ὑπῆρ-
 χον τὰ συγγράμματα τοῦ Κικέρωνος, τοῦ
 Ἰουλίου Καίσαρος, τοῦ Εὐγραφίου (οὐτινος
 τὰ πλεῖστα ἀπωλέσθησαν), τοῦ Πλινίου,
 τοῦ Σουετονίου, τοῦ Στατίου, (β) τοῦ Μα-
 νιλίου, (γ) τοῦ Βικτορίνου τοῦ ῥήτορος,
 ἡ Διαλεκτικὴ καὶ ἡ Ἀστρολογία τοῦ
 Βοετίου (δ) καὶ ἅπαντα τὰ ἐπιστημονικὰ
 αὐτοῦ συγγράμματα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου αἰῶνα συνέση-
 σαν καὶ αἱ βιβλιοθήκαι τῶν Μοναστηρίων
 τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐκαστον μοναστήριον ἔ-
 χει ἰδίαν βιβλιοθήκην, ὧν ἡ πλουσιωτέρα
 ἐμπεριέχει δώδεκα χιλιάδας βιβλίων· τινὲς
 ἔχουσι ἐπτά χιλιάδας καὶ ἄλλαι πέντε, ὡς
 αἰεῖκοσι βιβλιοθήκαι τῶν εἰκοσι μοναστηρίων
 ἔχουσι 120 ἕως 130 χιλιάδας βιβλία
 ἀρχαῖα καὶ νέα καὶ πλεῖστα χειρόγραφα.
 Ὑπάρχουσι αὐτοῦ ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ
 συγγράμματα. Καθ' ἐκάστην αἱ βιβλιοθή-
 και αὗται πλουτίζονται διὰ νέων βιβλίων
 ἢ δὲ εἴσοδος εἰς αὐτὰς εἶναι ἐλευθέρη εἰς
 πάντα ξένον.

Ἡ βιβλιοθήκη τῶν καλίφων τῆς Αἰγύ-
 πτου εἰς Κάϊρον ἦν, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς
 Ἄραβας, μία τῶν πλουσιωτέρων ἐν τῷ μου-
 αμεθανικῷ κράτει· μεταξὺ ἄλλων βιβλίων

(β) Papinius statius, περίφημος ποιητὴς λατῖνος
 ἐγεννήθη τὸ 61 Μ. Χ.

(γ) Ποιητὴς λατῖνος, σύγχρονος τοῦ Αὐγούστου.

(δ) Anicius Manlius Tor uatus severinus Boe-
 tius, φιλόσοφος, γεννηθεὶς εἰς Ῥώμην τὸ 470 Μ. Χ.
 ἐσπούδασεν εἰς Ἀθήνας· ἔλαβε πάντοτε ὑψηλὰς διαι-
 κητικὰς θέσεις. Ἠγάπα νὰ πράττῃ τὸ καλόν· μ' ἔλα
 ταῦτα κατηγορηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, ὡς ἐχθρὸς
 τοῦ βασιλέως Θεοδορικού, ἐβρίφη εἰς τὰ ἔσχατα τῆς
 ζωῆς του εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου τὸν ἐφάνευσαν διὰ
 σκληροῦ θανάτου (524). Εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Βοετίος
 συνέγραψε τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ παραμυ-
 θίαν, ἣτις ἀπαθανάτισε τὸ ὄνομά του. Οὗτος συνέ-
 γραψε φιλοσοφικὰ βιβλία καὶ μετέφρασε πολλὰ τοῦ
 Ἀριστοτέλους.

ὑπῆρχον 1,200 ἀντίτυπα τῶν χρονικῶν
 τοῦ Ταβάρειος καὶ πλεῖστα ἄλλα ἀντιγε-
 γραμμένα παρὰ τῶν καλητέρων συγγρα-
 φέων. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο, ὡς
 λέγουσιν, ἐξ 1,600,000 τόμων.

Τὸν δέκατον πρῶτον αἰῶνα τὰ πλεῖστα
 τῶν βιβλίων αὐτῶν ἠρπάσθησαν παρὰ τῶν
 Τούρκων, ἐπαναστατησάντων κατὰ τοῦ κα-
 λίφου Μόνστανσερ-Βιλλάχ, διότι οὗτος δὲν
 ἐπλήρωσε τοὺς μισθοὺς των. Ἰδοὺ περὶ
 τούτου τί λέγει ὁ συγγραφεὺς Ἀραψ τοῦ
 βιβλίου τῶν θησαυρῶν:

« Ἐνῶ εὐρισκόμην εἰς Φοστὰτ κατὰ τὴν
 » πρῶτην δεκάδα τοῦ μηνὸς Μοχαρέμ τοῦ
 » ἔτους 461 (1073) εἶδον 25 καμήλους
 » φορτωμένους μὲ βιβλία, τὰ ὅποια μετέ-
 » φερον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βεζύρου Ἀ-
 » βούλ-Φαράδζα-Μοχαμέτ-Ἴβν-Δζαφάρ-Ἄλ-
 » -Μαγρεβί. Ἐρωτήσας, ἔμαθον ὅτι ὁ βε-
 » ζύρης καὶ ὁ βὲν-Μοβαφίχ εἶχον ἀφαιρέ-
 » σει τὰ βιβλία ταῦτα ἐκ τῆς βιβλιοθή-
 » κης τῶν ἀνακτόρων διὰ διαταγῆς γινο-
 » μένης κατὰ τὸν νόμον, ἵνα πληρωθῶσι
 » δι' αὐτῶν τὰ χρήματα, ἅτινα τοῖς ὤφει-
 » λοντο, καὶ ὅτι ὁ βεζύρης ἀντὶ πέντε χι-
 » λιάδων διναρίων ἔλαβε βιβλία, ὧν ἡ
 » ἀξία ὑπερέβαινε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας.
 » Ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ἄλλα βιβλία ἀφῆρηθησαν
 » πρὸς σύστασιν τῆς ἐν τῷ Οἴκῳ τῆς Ἐ-
 » πιστήμης (α) βιβλιοθήκης. Πολλὰ
 » βιβλία ἔλαβε καὶ ὁ Ἰμάδ-ἔδ-Δουλάχ-
 » Ἀβούλ-Φέλδ-βὲν-Μοχαταρέκ, ὅστις διέ-
 » μενε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὰ ὅ-
 » ποια μετεφέρθησαν μετὰ τὸν θάνατόν
 » του εἰς Μεγρεβί. Τινὰ τῶν βιβλίων αὐ-
 » τῶν, ἐνῶ μετεφέροντο μετ' ἄλλων πολυ-
 » τῶν πραγμάτων, ἐκλάπησαν καθ' ὁδὸν
 » ὑπὸ τῶν Λεβατάχων (φυλὴ ἀγρίων). Τὰ
 » λαμπρὰ ταῦτα βιβλία, ἅτινα δὲν εἶχον
 » ὅμοια εἰς τὴν ὠραιότητα τῶν χαρακτῆ-
 » ρων καὶ τὴν πολυτέλειαν τοῦ δεσάματος
 » ἐγκατελείφθησαν εἰς τοὺς δούλους, οἵ-

(α) Ὑπὸ τὸ ὄνομα, ὁ Οἶκος τῆς Ἐπιστή-
 μης, ὑπῆρχεν εἰς Κάϊρον ἀκαδημία, ἐν ἣ κατ' ἐκεί-
 νην τὴν ἐποχὴν εἶχον συστήσει πλουσίαν βιβλιοθήκην.

» τινες ἐκ τοῦ δεσάματος κατεσκευάσαν
 » πέδιλα· τὰ δὲ φύλλα ἔκαυσαν, διότι ἐ-
 » νόμιζον ὅτι, ἐπειδὴ ταῦτα προήρχοντο
 » ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῶν καλίφων ἦσαν
 » αἰρετικά. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶχον μείνει
 » συσσωρευμένα εἰς τινὰς γωνίας, ὁ δὲ ἄ-
 » νεμος ἔθεσεν ἐπ' αὐτῶν μεγάλην ποσό-
 » τητα γῆς, εἰς τρόπον ὥστε μέχρι τῆς
 » σήμερον πολλοὶ τοιοῦτοι σωροὶ, οὗς κα-
 » λοῦσι σωροὺς βιβλίων, σώζον-
 » ται εἰς τὰ περίχ τοῦ Ἀβιάρ.»

Πλουσιωτέρα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Καί-
 ρου ἦν ἡ βιβλιοθήκη τῆς Τριπόλεως τῆς
 Συρίας. Κατὰ τὸν Ζάχια-βὲν-Ἀβὺ-Τάυ ὑ-
 πῆρχον τρία ἑκατομύρια βιβλίων, τῶν
 πλείστων θεολογικῶν. Οἱ ἀπόγονοι τῆς οἰ-
 κογενείας τοῦ Ἀμμάρ διετήρουν 100 ἀν-
 τιγραφεῖς· εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας εἶχον
 ἀνθρώπους μισθωτοὺς, ὧν ἡ μόνη ἐργα-
 σία ἦν νὰ ἀγοράζωσι τὰ καλῆτερα συγ-
 γράμματα. Ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τῆς οἰκο-
 γενείας ταύτης ἅπασα ἡ Τρίπολις εἶχε
 καταντήσει ὀλόκληρος ἀκαδημία, ἐν ἣ
 ἤμαζον ὄλοι αἱ ἐπιστῆμαι, καὶ ὅπου ἤρ-
 χοντο οἱ πεπαιδευμένοι ὄλων τῶν ἐθνῶν.
 Ὅτε τὸ 1105 ἐκυριεύθη ἡ Τρίπολις ὑπὸ
 τῶν Φράγκων, λέγει ὁ Quatremère, ἱε-
 ρεὺς τις εἰσελθὼν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου
 ὑπῆρχον τὰ κοράνια (50,000) καὶ μὴ εὐ-
 ρῶν ἄλλα βιβλία, ἐνόμισεν, ὅτι ἅπασα ἡ
 βιβλιοθήκη συνίστατο μόνον ἐκ κορανίων·
 τοῦτο μαθόντες καὶ οἱ λοιποὶ ἐπυρπόλησαν
 τὴν βιβλιοθήκην. Ἐξ αὐτῆς ὀλίγα μόνον
 βιβλία διεσώθησαν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ἰγ' αἰῶνος Λουδο-
 βίκος Θ' (ἅγιος Λουδοβίκος) μιμηθεὶς τοὺς
 Ἀνατολικούς, συνέλεξε μέγαν ἀριθμὸν βι-
 βλίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ οὕτω συνέστη-
 σε μίαν βιβλιοθήκην εἰς Παρισίους. Ἡ εἴ-
 σοδος εἰς αὐτὴν ἦν ἐλευθέρη εἰς πάντας
 τοὺς πεπαιδευμένους· καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς
 ἀνεγίνωσκε πολλάκις αὐτοῦ μετὰ τῶν λοι-
 πῶν. Οὗτος ἐπεθύμει κάλλιον νὰ ἀντιγρά-
 φωνται τὰ βιβλία ἢ νὰ ἀγοράζωνται, κα-
 θότι οὕτως, ἔλεγεν, αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν

ιερών γραφών. Όταν ανεγίνωσκον, ἄν τις τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ εὐρίσκειτο πλησίον του, τὸν ἐδίδασκε, μεταφράζων τὰ χωρία ἐκ τῆς λατινικῆς εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. — Τὸ παράδειγμα τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου λαβόντες καὶ οἱ ἱερεῖς, ἔφησαν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον τῶν ἐν τοῖς μοναστηρίοις βιβλιοθηκῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, ἡ βιβλιοθήκη αὕτη δὲν διατηρήθη τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων διεσπάρησαν, τὰ δὲ λοιπὰ ἔλαβον οἱ Δομινικανοὶ τοῦ μοναστηρίου τῆς Κορολουπόλεως (Compiègne).

Πρῶτος, Κάρολος ὁ Ε΄. περὶ τὰ μέσα τοῦ ἰδ. αἰῶνος συνέστησε δημοσίαν βιβλιοθήκην. Οὗτος συνέλεξε ὅσα βιβλία ἠδυνήθη καὶ τὰ ἔθεσεν εἰς ἓνα ἐκ τῶν Πύργων τοῦ Λούβρου, ὃν ὠνόμασε Πύργον τῆς βιβλιοθήκης. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Λούβρου ἦν διηρημένη εἰς τρία μέρη· εἰς τὸ ἐν ὑπῆρχον 269 τόμοι, εἰς τὸ δεύτερον 260 καὶ εἰς τὸ τρίτον 384. Τὰ βιβλία ταῦτα ἦσαν πολλὰ εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν εἰς τὴν Γαλίαν δὲν ἐτίμων εἰσέτι τὰ γράμματα. Πολλὰ τῶν βιβλίων αὐτῶν ἦσαν ἐκκλησιαστικά, ἄλλα ἰατρικά Ἀράβων συγγραφέων, μεταφρασθέντα εἰς τὴν λατινικὴν ἢ γαλλικὴν γλῶσσαν, ἄλλα ἱστορικά, τινὰ νομικά καὶ ὀλίγα ποιητικά.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἰε. αἰῶνος, ὁ Ὀρλεανικὸς οἶκος εἶχε συστήσει πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην εἰς Blois, ἐπαρχίαν τῆς Γαλλίας· ἡ βιβλιοθήκη αὕτη μετεφέρθη ὕστερον εἰς Saumur καὶ τρίτον εἰς Rochelle.

Ἡ βιβλιοθήκη τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας ἐπλουτίσθη ἔτι μάλλον ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ΄.

Ἐπὶ Καρόλου Η΄ καὶ Λουδοβίκου ΙΒ΄. ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐπλουτίσθη ἐκ τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἰταλίας. Ὁ Κάρολος ἔλαβε πλεῖστα βιβλία ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Νεαπόλεως, συστηθείσης τὸν ἰδ. αἰῶνα ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων τοῦ οἴκου Αἰθίου, ἐκ τῆς ἀρχαίας τῆς Παξίας βιβλιοθήκης, συστηθείσης ὑπὸ τῶν Sforce καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ δούκῃ Galeas. Αἱ καλλίτεροι ἐκδόσεις

τοῦ ἰε. αἰῶνος, αἱ εὐρισκόμεναι σήμερον εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων, προέρχονται· ἐξ αὐτῆς.

Φραγκίσκος ὁ Α΄ συνέστησε μίαν βιβλιοθήκην εἰς Fontainebleau, ὅπου εἶχε μεταφέρει καὶ τὴν βιβλιοθήκην τὴν συστηθείσαν εἰς Blois. Τότε ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο ἐκ 1,784 χειρογράφων καὶ 409 βιβλίων τυπωμένων. — Μετὰ τινὰ ἔτη ὁ Φραγκίσκος συνέλεξε χειρόγραφα ἑλληνικά, ὧν ὁ ἀριθμὸς μετὰ τὸν θάνατόν του ἦν 940.

Ἐπὶ Καρόλου Θ΄. ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Fontainebleau εἶχεν ἀποκτήσει ἀκόμη 440 χειρόγραφα. — Ἐρρίκος ὁ Δ΄ μετέφερε τὴν βιβλιοθήκην ταύτην τὸ 1595 εἰς Παρισίους. Τὸ 1600 προσετέθησαν καὶ ἕτερα 900 χειρόγραφα, ἀνήκοντα εἰς τὴν Αἰκατερίνην τῶν Μεδίκων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐρρίκου, τὰ βιβλία τοῦ σπουδαστηρίου του προσετέθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην ταύτην.

Ἐπὶ Κολθέρπου, ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐπλουτίσθη μεγάλως. Τὸ 1784 ὑπῆρχον 40,900 χειρόγραφα, (ἐξ αὐτῶν ἦσαν 643 χειρόγραφα τῆς Ανατολῆς καὶ 4,000 ἑλληνικά), καὶ 40,000 βιβλία. Μετὰ ἓνα αἰῶνα, περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ΄. ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων εἶχε φθάσει μέχρι τῶν 152,868, ἐκτὸς τῶν χειρογράφων.

Σήμερον ἡ βασιλικὴ αὕτη βιβλιοθήκη ἡ αὐτοκρατορικὴ (α) ἐμπεριέχει πλέον τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου βιβλίων, 400.000 χειρογράφων καὶ πολλῶν ἑκατοστάδων χιλιάδων ἐγγράφων ἱστορικῶν.

Τὸ 1643 ὁ Μαζαρίνος (β) ἐπεφόρτισε

(α) Βασιλικὴ, Αὐτοκρατορικὴ ἢ Ἐθνικὴ εἶναι μία καὶ ἡ αὕτη βιβλιοθήκη.

(β) Ἰούλιος Μαζαρίνος, καρδινάλιος καὶ ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας. Ἐγεννήθη τὸ 1602 εἰς Piscina (Abruzzi) ἐξ ευγενοῦς Σικελιώτου. Προσεκλήθη εἰς τὴν Γαλίαν ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Richelieu τὸ 1639. Τὸ 1641 ἐχειροτονήθη καρδινάλιος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Richelieu (1642) διεδέχθη παρὰ τῷ Λουδοβίκῳ ΙΓ΄ ἅπασαν τὴν ἰσχύϊν τοῦ προκατήγου του. Μετὰ τὸν

τὸν Νωδὲ (α) περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης. Οὗτος ἠγόρασε πρῶτον 10,000 βιβλία παρὰ τινος ἱερέως Descordes· προσέτι ἠγόρασε τὰ πολυτιμότερα βιβλία, τὰ εὐρισκόμενα τότε εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν Παρισίων· εἶτα, δέκα ἔτη περιῆλθεν ὁ Νωδὲ τὴν Φλάνδραν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἠγόρασεν ὅσα βιβλία ἠδυνήθη νὰ εὑρῇ. Οὕτω κατῴρθωσεν νὰ συλλέξῃ 40,000 βιβλία ἐκλεκτά. Τὸ 1644 πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Νωδὲ, ὁ Μαζαρίνος ἀφῆκεν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον τῆς βιβλιοθήκης του, εὐρισκόμενῃν εἰς τὸ Μέγαρον Nevers, κατοικίαν τότε τοῦ πρωθυπουργοῦ, καὶ ὅπου εὐρίσκειται σήμερον ἡ Αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος κατὰ πέμπτην, ἀπὸ τῆς 8^{ης} ὥρας μέχρι τῆς 11^{ης} π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 2^{ης} μέχρι τῆς 5^{ης} μ. μ. εἰς πάντας τὰς λοιπὰς ἡμέρας εἰσέρχοντο μόνον οἱ μάλλον διακεκριμένοι εἰς τὴν παιδείαν.

Ὁ Μαζαρίνος, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του (1661) διέταξε διὰ τῆς διαθήκης του, ὅτι ἐπεθύμει ὅπως ἡ βιβλιοθήκη του χρησιμεύσῃ ὡς σπουδαστήριον εἰς πάντας τοὺς πεπαιδευμένους, δις τῆς ἑβδομάδος· ἀφῆκε δὲ καὶ πολλὰ χρήματα δι' ἀγορὰν νέων βιβλίων.

(ἀκολουθεῖ).

θάνατον τοῦ Λουδοβίκου (1642) διωρίσθη, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Αντιβασιλείας, ἧς τὴν προεδρίαν εἶχε λάβει ἡ βασιλομήτωρ Άννα ἡ Αὐστριακὴ, ἧς καὶ ὠνόμασεν αὐτὸν πρωθυπουργόν. Ἀπέθανε τὸ 1661.

(α) G. Naudé. Ἐγεννήθη εἰς Παρισίους τὸ 1600 ἀπέθανε τὸ 1653. ἦν ἰατρός τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ΄. εἶτα βιβλιοφύλαξ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μαζαρίνου. Οὗτος συνέγραψε περὶ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεως βιβλιοθηκῶν, Βιβλιογραφίαν πολιτικὴν καὶ ἄλλα. Ὑπάρχει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Νωδὲ ἄνα, συλλογὴ ἀνεκδότων συλλεχθέντων ἐκ τῆς συνναστροφῆς τοῦ Νωδὲ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια ὄρα φυλ. 5΄.)

Ὁ Προορισμὸς αὐτοῦ.

Ἐξαιτησάμενος διὰ τῆς Κασταλίας τὴν εὐμενῆ ὑμῶν προσοχὴν, διατελῶ ἔκτοτε ἐν αὐτῇ μηνιαίως ἐμφανιζόμενος. Πεπειθὼς ὅτι πᾶσα γνῶσις, εἴτε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας, εἴτε εἰς τὴν διάπλασιν τῆς καρδίας τείνουσα, ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ πρῶτον πηγάζει, καὶ ἐπ' αὐτῆς τελευταίον ἐπαναπαύεται, καλῶς προσθέμην ὅπως ἀπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἄρξωμαι καὶ οὕτως ὀρίσας αὐτὴν κατὰ τὸ ἐνδόν, ἐπιλάθωμαι ἐπομένως οἰασθήσομαι ἄλλης πραγματείας. Διὸ καὶ ἔκτοτε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης διετέλουν περὶ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς στρεφόμενος· καὶ νομίζω ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων ἱκανῶς διεγνώσθη αὕτη· ὅθεν δύναμαι ὅπως ἀποχωρήσας αὐτῆς μεταβῶ εἰς ἕτερον ἀντικείμενον. Ἀλλ' ὅχι· ἔτι ἐν λείπεται. Ὀρίσθεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ψυχολογικῶς, ἀπαιτεῖται ὅπως ὀρίσθῃ συνάμα καὶ τὸ μέλλον εἰς ὃ προώρισται αὕτη, καὶ τὰ καθήκοντα, ἅτινα ἐπιβάλλονται τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς τὴν ἐπίτευξιν ἐκείνου· ἐκότερα εἰσὶ φυσικὴ συνέπεια ἐκείνης. Καθὼ διὰ τοῦ ὄρισμοῦ τῶν δύο τούτων ἐπισφραγίσας ταύτην, εἰσέρχομαι ὁσονούπω εἰς ἕτερον κύκλον.

Ἀνθρώπε! ποῦ ὑπάγεις; Τίνα σκοπὸν θηρεύεις; Τί ζητεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Τίς ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐν σοὶ φύσεως; ἔχεις ἐντολήν τινα ἵνα ἐκπληρώσῃς; ἔχεις ὀρισμένην τινα ἀποστολήν; Τί ἀπολέσας διατρέχεις ἀκαμάτως τὰς ἐκτάσεις τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου πρὸς ἀνεύρεσιν; Ἐκ τῆς γῆς ἀνέδυσ; Διὰ τὴν γῆν ἀγωνίζῃς; Εἰς αὐτὴν μεταβαίνεις; Καὶ πρὸς τί ἄρα ἡ τοιαύτη ἀθλητικὴ πάλη,

ἂν ὁ παμφάγος τῆς ἀνυπαρξίας ἔδης μέλη ποτὲ ἵνα σὲ καταβροχθίσῃ; Ἄλογος ἄρα καὶ ἄσκοπος ἡ γέννησίς σου! Πανόλεθρος καὶ παιδαμάτωρ ὁ θάνατός σου! Ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος μετέστης εἰς τὸ εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι θέλεις μεταπέσει αὐθις εἰς τὸ μὴ ὄν! Ἄνθρωπε, λέγε, τί πιστεύεις; διότι περὶ τῶν ὄλων κινδυνεύεις. — Ὅχι, ὄχι! ἔρρέτω ἐς κόρακας ὁ ἐξώλης καὶ ἀλιτήριος Σκεπτισμός. Φωνὴ ἐκ τῶν μυχιῶν τῆς Συνειδήσεως ἀναδύουσα βοᾷ: « Τὸ σύμπαν ὑπόκειται εἰς τὸν » καθολικὸν τοῦ τέλους καὶ τῆς σκοπιμότητος νόμον. Οὐδὲν τῶν ὄντων ἐξαίρεται τῆς ἀνάγκης ταύτης; καὶ τὸ ἄκαρι » αὐτὸ ζῆ, καὶ ζῆ προωρισμένον. Ἡ φύσις » ἐκάστου ὄντος ἀναγγέλλει αὐτῷ τὸν ἰδιόζοντα αὐτῷ προορισμὸν καὶ τὸ τέλος. » Ἐπ' αὐτῆς ἐνυπάρχει ἀνεξίτηλως ἐγκεχαρηγμένος ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ τὸ μέλλον. Μόνη ἡ τῆς φύσεως τῶν ὄντων ἔρευνα φέρει εἰς τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν καὶ τοῦ μέλλοντος. » Ἴδου τὸ ἀπόφθεγμα τῆς καθολικῆς τοῦ ἀνθρώπου Πίστεως.

Ἀλήθεια ὄντως ἐναργῆς καὶ ἀναμφίλεκτος, ἐξ αὐτῆς τῆς νοητικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως ἀπαυγάζουσα, καὶ ὑπὸ τῆς πραγματικότητος ἐπικυρουμένη, καθιέρωσε τὸ ἀνωτέρω ἀξίωμα. Ἐάν, ἐπιδοθέντες εἰς τὴν τούτου ἐφαρμογὴν, διέλθωμεν πάσας τὰς βαθμίδας τῆς ὄντολογικῆς κλίμακος, εὐρήσομεν τινὰ μὲν τῶν ὄντων παντάπασιν ἀγνοοῦντα τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ τὸ τέλος; τινὰ, ἀμυδρὰν τούτων αἴσθησιν ἔχοντα; καὶ ἕτερα, συνείδησιν καθαρὰν τῆς τε φύσεως αὐτῶν καὶ τοῦ προορισμοῦ κεκτημένα. Ἡ τρίτη αὕτη τάξις τῶν ὄντων συγκεφαλαιοῦται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Μόνος οὗτος σύνειδε τὸν προορισμὸν αὐτοῦ καὶ τὸ τέλος. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ὄρθου αὐτοῦ λόγου ἐννοεῖ αὐτὸν καὶ ὀρίζει; διὰ δὲ τοῦ αὐτεξουσίου συνεργεῖ καὶ συνεργάζεται πρὸς τὴν ἐπίτευξίν του. Προ-

σέτι, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ὄντων, ὡς κατηναγκασιμένως ἐνεργοῦντα, ὠθοῦνται σκοπίμως εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τέλος, ἀναλόγως ἢ ἀνάγονται τάξεως καὶ οὕτως ἐκ τῶν ἐνεργειῶν των δύναται ἵνα ὀρισθῇ ἢ τε φύσις αὐτῶν καὶ ὁ σκοπός. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὡς βούλησιν ἐλευθέραν κεκτημένος, ὅτε μὲν ἀφίσταται τούτου καὶ ἀπαλλοτριοῦται, ὅτε δὲ πάλιν εὐστοχεῖ καὶ δράσεται. Ἐάν πάσας τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις συγκεφαλιώσωμεν, ὅπως δι' αὐτῶν ὀρίσωμεν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ μέλλον, ἀμέσως ἀνακαλύπτωμεν ἐν αὐταῖς μεγίστην διαφωνίαν καὶ ἀντίθεσιν. Τινὲς μὲν δείκνυνται κατατείνουσαι εἰς τοῦτον τὸν σκοπὸν; τινὲς δὲ εἰς ἐκεῖνον. Ὁ σκοπὸς τούτων φαίνεται ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐναντίος καὶ πολέμιος τῷ σκοπῷ ἐκείνων. Συνεπεί τῆς τοιαύτης διαφορᾶς τοῦ σκοποῦ, προκύπτει διάστασις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Τῶν μὲν ἡ φύσις ὑπεννοεῖται πλημμελῶς χαμερπῆς, χαμαιζήλος καὶ γενηρᾶ, οὕτως εἰπεῖν. Τῶν δὲ, καταφαίνεται ὑψηλόφρων καὶ οὐρανια; καὶ ὡς ἐκ τούτου καθίσταται τοῖς πολλοῖς ἄπορον τίς ὁ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου προορισμός; Ὅπως δὴ ποτε ἕμως, ἐάν διὰ συγκριτικῆς ταξινομίας διαχωρίσωμεν ἀπ' ἀλλήλων τὰ διάφορα ταῦτα τῆς πρακτικῆς τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως φαινόμενα, εἰς τρεῖς μόνους τάξεις θέλωμεν εὐρεῖ αὐτὰ περιορισμένα, ἐκάστη τῶν ὁποίων φέρει εἰς ἴδιον τέλος καὶ σκοπὸν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως, τὸ ζήτημα ἄλυτον. Πάντα τὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ὄντα εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰσὶ παρὰ τοῦ Πλάτους αὐτῶν προωρισμένα, μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος φέρεται τυχαίως ὅτε μὲν εἰς τοῦτο τὸ τέλος, ὅτε δὲ εἰς ἐκεῖνο; Τὸ τελειότερον τῶν τοῦ Θεοῦ δημιουργημάτων δύναται εἶναι συνάμα καὶ τὸ μάλισα πάντων ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀνομίας δεδουλωμένον; Ἄδύνατον τοῦτο. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐστὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ ὁμοίως καὶ ὁ ἀληθὴς προορισμὸς αὐτῆς ἐστὶν εἷς καὶ ὁ αὐτός. Ἀλλὰ τίς οὗτος;

Ἡ ἐξακριβωσις τούτου ἀπαιτεῖ, ὡς εἴπομεν, ἐν πρώτοις τὴν διάγνωσιν τῆς ἀληθείας τοῦ ἀνθρώπου φύσεως; καὶ ἐπομένως, τὴν ἀναλυτικὴν καὶ λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν τριῶν ἐκείνων ἀντιθέτων σκοπῶν, πρὸς οὓς φαίνονται κατατείνουσαι αἱ διάφοροι τῶν ἀνθρώπων πράξεις; διότι μόνον διὰ τοῦ συγκριτικοῦ παραλληλισμοῦ τούτων πρὸς ἐκείνην, δύναται ἵνα ὀρισθῇ ὁ ἀληθὴς τοῦ ἀνθρώπου προορισμός. — Ἡμεῖς, διαγνόντες ἤδη μᾶλλον ἢ ἦττον ἀκριβῶς τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, προβαίνομεν ἀμέσως εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐκείνων, ὅπως οὕτως ὀρίσωμεν καὶ ἐξακριβώσωμεν τὸν ἀληθῆ ἡμῶν προορισμὸν.

Οἱ τῆς ἡθικῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως ἐμβριθεῖς καὶ βαθύνοες ἀναδίφαι, μετὰ μακρὰς πειραματικὰς ἐρεῦνας, ἐβεβαίωθησαν ὅτι ἡ πρακτικὴ τοῦ ἀνθρώπου δύναμις, ὅτε μὲν ὠθεῖται εἰς ἐνέργειαν ὑπὸ τοῦ ὀρμεμψύτου, ὅτε δὲ κινεῖται ὑπὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, καὶ ἄλλοτε ὑποχρεοῦται ὑπὸ τοῦ Καθήκοντος. Ὀρμεμψυτον, Ἐγωϊσμόν, Καθήκον, ταῦτα εἰσὶ τὰ τρία κίνητρα τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργητικότητος. Ὁ ἄνθρωπος γεννώμενος, κατὰ πρῶτον χειραγωγεῖται ὑπὸ τοῦ ὀρμεμψύτου; βαθμηδὸν, προϊούσης τῆς ἡλικίας, ἀναπτυσσόμενος ὁ νοῦς παρέχει αὐτῷ τὴν γνῶσιν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ὑφ' οὗ διευθύνεται, δυνάμει τῆς ἀναπτυσσομένης βουλήσεως, ἐπὶ τινα χρόνον, ἕως οὗ ἡ ἰδέα τοῦ Καθήκοντος ἀναφανείσῃ μεταρσιώσῃ αὐτὸν μέχρι τοῦ Ἀπολύτου Ἀγαθοῦ. Καὶ ἐνὸσω μὲν διατελεῖ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἡλικίᾳ, φαίνεται οὐδένα ἕτερον σκοπὸν θηρεύων, ἢ τὴν ἱκανοποίησιν μόνον τῶν ἐνστιγμάτων αὐτοῦ. Μεταβάς δὲ εἰς τὴν δευτέραν, ἀγωνίζεται ὅπως ὑποτάξῃ ταῦτα εἰς τὸν νόμον τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, αὐτὸ μόνον λατρεύων, καὶ εἰς αὐτὸ προσφέρων τὸ θυμίαμά του. Ἀλλ' ὅταν ἀνυψωθῇ μέχρι τῆς τρίτης, τότε ὑπεράνω παντὸς πάθους καὶ συμφέροντος τὸ Καθήκον τιθέμενος, ἐνεργεῖ, οὔτε τὴν ἱκανοποίησιν

τῶν ὀρμῶν αὐτοῦ σκοπῶν, οὔτε τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐπιδιώκων, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀκρότατον καὶ τελειώτατον τῶν ἀγαθῶν ποθῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ νοεροῦ καὶ ἀχειροποιήτου αὐτοῦ βωμοῦ πᾶν πάθος καὶ τὸν παντολετήρα ἐγωϊσμὸν θυσιάζων. Καὶ τότε ἀπολαύει τῶν δωρεῶν τῆς ὄντως πνευματικῆς ἐκείνης ἡλικίας, τέλειον ἡθικὸν ὄν ἀναδεικνύμενος. Μόνη αὕτη ἡ κατάστασις δείκνυσιν καὶ διατρανοῖ τὸν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸν. Οὐδετέρα τῶν πρώτων καθίστησιν αὐτὸν εὐδαίμονα, μὴ φωταγωγομένη ὑπὸ τῶν ζωογόνων ταύτης ἀκτίνων. Δῆμιοι ἀπηνεῖς καὶ ἀπάνθρωποι μεταμορφοῦνται τό τε Αἰσθημα καὶ ὁ Ἐγωϊσμός, καθόσον ἐνεργοῦσιν αὐθαιρέτως καὶ αὐτογνωμόνως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον λυσιτελεῖς καὶ ἀπαραίτητοι καθίστανται ἐν τῇ μετὰ τοῦ Καθήκοντος ἐνεργείᾳ, τοσοῦτον ἀποτρόπαιοι καὶ ἀλάστορες ἀποβαίνουσι, μοναρχοῦντες ἐπ' αὐτοῦ ἕκαστος αὐτοκεφάλως καὶ δεσποτικῶς.

Δυστυχῆς εἶσαι, Ἄνθρωπε, ἐάν, ἀφορίζομενος ἐκουσίως τῆς τελείας ἐκείνης ἡθικῆς καταστάσεως, παραδίδῃσαι θυμῷ εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν δύο τούτων ψυχοφθόρων γυπῶν. Φρικίαισι καὶ τρόμος θέλει σὲ καταλάβει, ἐάν διαζωγραφηθῇ ἀπέναντι τῆς φαντασίας σου τὸ ἀσέλγηνον ἐκεῖνο καὶ ζοφῶδες βάραθρον, εἰς ὃ κατακρημνίζεσαι, ἐν τῷ βορβόρῳ τῶν παθῶν ἐγκυλινδούμενος, καὶ τὸ ἀτομικὸν Συμφέρον εἰδωλολατρικῶς ἀποθεῶν καὶ δοξάζων Ἐρως, τοῦναντίον, καὶ ἔρως διακῆς καὶ ἄσβεστος τοῦ Ἀγαθοῦ καὶ Δικαίου θέλει κατακυριεύσει τὴν καρδίαν σου, ἐάν παρασταθῇ ἐνώπιόν σου ἡ εἰκὼν τῆς ἀρρήτου ἐκείνης ἡθικῆς μακαριότητος, ἐν ἣ ἐντροπᾷ ἀκορέστως ὁ ὑπὸ τὸν νόμον τῆς Ἀληθείας ἀναποσπάσως διατελῶν. Τότε μόνον, τότε θέλεις ἐννοήσαι τί ζητεῖς ἐνταῦθα, καὶ ποῦ ὑπάγεις.

Ὁ ἀγενὴς εἴλωσ τῶν ὀρμῶν καὶ τῶν ὀρέξεων ὁμοιάζει πλοῖον ἀνερμάτιστον, πλοῖον ἄνευ πηδαλίου, ἐν μέσῳ πολυτα-

ράχου ὠκεανοῦ ἐξριμμένον, εἰς τὴν διάκρυσιν γιγαντιαίων καὶ θουελλωδῶν κυμάτων παραδεδυμένον καὶ ὑπὸ τῆς παλινστροφου φορᾶς τῶν ἀνέμων πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως παιζόμενον. Ἐκεῖνο, ἐσερημένον οἰάκων, σχίζει παλιμπλάγκτως τὰ ὑγρά κέλευθα, τῆδε κάκεισε ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὠθούμενον. Οὗτος, αἰχμαλωτίζων τὸ αὐτεξούσιον, καὶ τὸν ὄρθον αὐτοῦ λόγον παραγκωνίζων, διέρχεται τὸν σαρπὸν αὐτοῦ βίον, κτηνωδῶς ἐλκόμενος ἐκεῖ ὅπου τὸ τυφλὸν πάθος ἤθελεν αὐτὸν δουλαγωγῆσαι. Ἐκεῖνο, ὑπὸ τοσοῦτων ἀνέμων πάντοθεν περιωρισμένον, ὅτε μὲν πίπτει ὑπὸ τὸ κράτος τούτου, ὅτε δὲ ῥιπίζεται ὑπὸ τῆς δεσποτείας ἐκείνου. Ἄλλοτε ῥιπάζεται πρὸς τὴν ἀνατολήν, ἄλλοτε πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ. Οὗτος, ὑπὸ μυρίων παθῶν πολιορκούμενος, ἄλλοτε ἀγρευέται ὑπὸ ἑνὸς πάθους, ἄλλοτε σαγηνεύεται ὑπ' ἄλλου. Ὅτε μὲν λατρεύει ταύτην τὴν ὄρεξιν, παλαίων κατὰ τῆς ἄλλης, ὅτε δὲ, ἀπαρνούμενος ἐκείνην, ἀποθεοῖ ἐτέρην, τὴν ἡραίστειον τῆς καρδίας αὐτοῦ λάβειν κατὰ τῆς πρώτης ἐξερευγόμενος ἐκεῖνο, οὐδέποτε θέλει ἀγκυροβολῆσαι εἰς ὄρμον καὶ λιμένα, ὡς αἰετοῦ ἀτάκτως καὶ ἀσκόπως λοξοδρομοῦν καὶ οὗτος οὐδέποτε θέλει εἰσελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα τοῦ προωρισμένου αὐτῷ σκοποῦ καὶ τοῦ μέλλοντος, ὡς μηδέποτε ἐρασθεὶς τῆς εὐνορίας ἐκεῖνο, κατὰ σκοπέλων καὶ ὑφάλων προσκόπτον, θέλει συντρίβεσθαι ἐκ διαλειμμάτων καὶ οὗτος, ἀπὸ ἀνοσιουργίας εἰς ἀνοσιουργίαν ἐξολισθαίνων, θέλει τραυματίζει βαθυμῆδον τὸν ὑλικὸν καὶ ἠθικὸν αὐτοῦ βίον ἐκεῖνο ἐπὶ τέλους ἀνατραπὲν, θέλει ἀφανισθῆ ἔντος τοῦ ἀχανοῦς πεδίου τοῦ Πόντου· κάκεινος, ὡς φύλλον δένδρου ἀπορρέει, θέλει καταλύσει τὸν ζωτικὸν αὐτοῦ βίον, εἰς τὴν αἰωνιότητη τ ο ὕ Μ η δ ε ν ὸ ς ἐξοστρακίζόμενος.

Λέγε καὶ Σὺ, Δαιμόνιε Πλάτων, λέγε καὶ σὺ τί φρονεῖς περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐ-

κείνων, οἵτινες, ἐπανιστάμενοι κατὰ τῆς φωνῆς τοῦ Καθήκοντος, καὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλῃ τῶν παθῶν τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἀτομικότητα συγκλείοντες, εἰς τὰς ἀνάγκαις καὶ ἀποκρήμονας τῆς ἠθικῆς ἀπωλείας ἀτραποὺς δουλικῶς οἰστροηλατοῦνται.

« Ὅσοι τῶν ἀνθρώπων, βοᾷ οὗτος, ἀποπτύοντες τὸν χαλινὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σοφίας, ἔρπουσιν ἐν μέσῳ τῆς ὕλης, δούλοι τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν ὀρέξεων, οὐδέποτε δύνανται ἴν' ἀτενίσωσι τὸ ὄμμα πρὸς Οὐρανόν. Οὐδέποτε γέγονται τῆς Ἀληθείας. Οὐδέποτε ἀπολαύουσι τῆς καθαρᾶς ἐκείνης ἀλήκειου Τρυφῆς. Αἰετοῦ πρὸς τὴν γῆν κεκυφότες, ὡς κτήνη, καὶ τὰ ὑλοχαρῆ αὐτῶν ὄμματα ἐπὶ τῆς βορᾶς αὐτῶν ἔχοντες προσηλωμένα, παραδίδονται, ὡς ἐκεῖνα, εἰς τὰς σπηδονώδεις αὐτῶν ἐπιθυμίας· καὶ ὡς μανιώδεις, ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς ἀψικαρδίου αὐτῶν ἐπιληψίας, ἐμβάπτουσι τὰς χεῖράς των καὶ εἰς τὸ αἷμα αὐτῶν ἀντίζήλων αὐτῶν καὶ ἀντιπάλων. » Ἰδοὺ ἡ ἔννοια τοῦ Πλάτωνος.

Ὡ εἰκὼν στυγερωτάτη! Τάλανες θνητοί! Ἀλλὰ τί φῶμεν πρὸς τοὺς τοιοούτους; Οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὸ ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Ἰερεμίας προσεφώνει ποτὲ θηρῶν ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰερουσαλήμ. « Ἐπεσον ὁ γέφανος τῆς κεφαλῆς ὑμῶν. . . . Δούλοι ἐκυρίευσαν ὑμῶν λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ χειρὸς αὐτῶν ἢ τὸ Αὐτεξούσιον ὑμῶν. »

Ἀρκοῦσι ταῦτα. Ἰδόμεν ἤδη ὁποῖος ἔστιν καὶ ὁ τοῦ Ἐγωῖσμοῦ λάτρις.

Ἐγωῖστῆς ἔστιν ἐκεῖνος, ὅστις ἀνευδῶτως ἐνεργεῖ καὶ ἐργάζεται, οὐδένα ἕτερον σκοπὸν προτιθέμενος ἢ τὸ ἀτομικὸν αὐτοῦ συμφέρον καὶ τὸ ὄφελος. Ὁ ἐγωῖστῆς διαφέρει κατὰ πολὺ τοῦ ὑπὸ τῶν παθῶν δουλαγωγουμένου. Ἐκεῖνος, ἀφροντὶς ὄλως περὶ τὸ συμφέρον αὐτοῦ, ὅτε μὲν θηρεύει ταύτην, ὅτε δὲ ἐκείνην τὴν ἡδονὴν, ὀλιγωρῶν περὶ τῆς ἐξ αὐτῆς προσγενησομένης

αὐτῷ βλάβῃ. Μάλιστα, ἔστιν ὅτε καὶ ἐν γνώσει καταστρέφει τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον, δελεαζόμενος ὑπὸ εὐτελοῦς τινος ἡδονῆς, καὶ ὀνούμενος θάνατον ἀντιζωῆς· ἐνῷ οὗτος ἀγωνίζεται ἀκαμάτως ἵνα τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ τὰς ὀρέξας ἀναγκάσῃ, καὶ ἠνοχῆσῃ αὐτὰ, ὅπως τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ἤθελεν αὐτῷ ὑπαγορεύσει. Ἐκείνου τὸ αὐτεξούσιον ὑπνώττει τὸν νήδυμον τῆς μοχθηρᾶς δουλείας ὕπνον. Οὗτος ὁμοῦ ἀναπτύσσει αὐτὸ ἀκούοντας, σπουδαζὼν ὅπως διαφεύξεται τὴν τῶν παθῶν αἰχμαλωσίαν. Ἐκεῖνος ὠθεῖται ὑπὸ αἰσθήματος, οὗτος ὀδηγεῖται ὑπὸ ιδέας. Ὁ ἐγωῖστῆς ὑπὸ ταύτην τὴν συγκριτικὴν ἐποψίν θεωρούμενος, ὀφείλομεν ἵνα δηλολογήσωμεν, κατὰ πολὺ ὑπέγκριται ἐκείνου. Ἀλλὰ καὶ οὕτως, ἀφίσταται οὐχ ἤττον τοῦ ὄντος Ἀγαθοῦ, τῆς καθαράς Ἀρετῆς.

Ὁ ἐγωῖστῆς θεὸν τῆς λατρείας αὐτοῦ συνίστησιν αὐτὸ τὸ Ἐγώ. Αὐτῷ δουλεύει, αὐτῷ λειτουργεῖ. Ἐξασκεῖ ἐγκράτειαν· διαγίγει βίον σώφρονα καὶ νηφάλιον, οὐδὲν ἕτερον σκοπῶν ἢ μόνον τὴν διατήρησιν τῆς υγείας αὐτοῦ, ἦτοι τὸ Ἐγώ. Προσφέρεται κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς πρὸς τὴν κοινωνίαν, βέβαιος ὅτι διὰ τούτου θέλει ποιῆσαι εἰς ἑαυτὸν τιμὴν καὶ ἔπαινον, καὶ οὕτω θέλει δοξάζει τὸ Ἐγώ. Ἀφίσταται πάσης ἐπονεϊδίστου πράξεως, ἵνα οὕτω μηδέποτε πείρῃν λάβῃ τῶν πολιτικῶν ποιῶν, καὶ καταπέσῃ ἢ ἐπιημερῆσῃ ὄφρὸς τοῦ Ἐγώ. Οὐδέποτε ἐπιλανθάνεται τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐποιΐας, ὅπως μηδέποτε ἐπιλάθῃται καὶ οὗτος τοῦ καθήκοντος τοῦ τερασμοῦ, καὶ ἐπομένως ἀπολήσῃ ἕνα τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὁ Θεός - Ἐγώ. Καὶ τῆς Αἰωνιότητος πολλὰκις μνημονεύει, πτοούμενος τὸ μέλλον καὶ φειδόμενος τοῦ Ἐγώ. Ἐνὶ λόγῳ πάντα λίθον κινεῖ ὑπὲρ τοῦ Ἐγώ. Πλὴν τοῦ Ἐγώ οὐδὲν ἕτερον δι' αὐτὸν ὑπάρχει. Θεός, Κόσμος, εἰσὶν ἐνσεσαρκωμένα ἐν τῷ Ἐγώ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ, κατ' αὐτὸν, ἐκπροσωποῦνται. Αὐτὸ ἔστιν ὁ ἄζων τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ. Τὸ Ἐγώ ἔστιν ὁ ἐνεργῶν

τὸ Ἐγώ ἔστιν ὁ σκοπὸς τῆς ἐνεργείας· ὠσαυτὸ τὸ σὺμπαν ἐκ τοῦ Ἐγώ συνίστατο, καὶ οὐδὲν πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχεν. Ἡ θρησκεία τοῦ Ἐγωῖστου περιορίζεται εἰς τούτο μόνον τὸ δόγμα: Ἐμοῦ θανόντος, γαῖα μιχθήτω πυρί. Ἰδοὺ καὶ ὁ ἐγωῖστῆς.

Ὦντως ὁ βίος τούτων Δημοκριθηράκλειτος, (Θρηνογελως). Ὁ Ἰουβενάλιος ἀντιπαράτιθησι τὸν φιλόσοφον Ἡράκλειτον πρὸς τὸν Δημόκριτον· ὧν ὁ πρῶτος διὰ παντὸς ἐθρῆνει ἀπέναντι τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐξαχρειώσεως· ὁ δ' ἄλλος ἀκαταπαύστως ἐγέλα, τὴν ματαιότητα αὐτῶν ἀναλογιζόμενος. Πόσα, ἀληθῶς, δάκρυα δὲν ὀφείλει ἵνα χύσῃ πᾶς εὐσυνείδητος ἄνθρωπος φανταζόμενος τὴν αἰσχροὴν ἐκείνην καὶ σκληρὴν ζωὴν, ἐν ἣ φαρμακευοῦται ἢ ὑπὸ τῶν παθῶν κατεχομένη ψυχή! Καὶ πάλιν δύνανται ὁ αὐτὸς ἵνα μὴ ἀνακαγγάσῃ σαρδόνιον, τὴν ἀπονενοσμένην ἐκείνην ἀποθέωσιν τοῦ Ἐγώ καθορῶν! Ὁ μὲν πρῶτος ἔντως ἄζων δακρύων ἔστιν· ὁ δ' ἕτερος, κατάγελω καὶ σκώμματος· ἀμρότεροι δὲ ὡς ἀποδιοπομπαῖοι τράγοι, ἀφοριεῖται τῆς ἠθικῆς διομελείας τῆς ἀνθρωπότητος· διότι διὰ τοῦ ἐκφύλου αὐτῶν βίου οὐ μόνον τὰ θεμέλια τῆς κοινωνίας ὑποσειοῦσι καὶ υποσπῶσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀληθὴς φύσις τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα τούτων ἐξουθενεῖται, καὶ ὁ ὑψηλὸς αὐτῶν προορισμὸς παρενοσῖται καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ διακυβεύεται. Διεφθάρη ἐν ἀμφοτέροις ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος. Καὶ ὁποῖός τις ἔστιν ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος; Φέρε ἴδωμεν.

Ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος ἔστιν ἐκεῖνος, ὅστις καθηγεμόνα τοῦ βίου αὐτοῦ προσχειρίσαστο τὸ Καθήκον. Ἐχων αἰετοῦ τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ ὄμμα πρὸς τὴν ιδέαν τοῦ Ἀκαροῦ Ἀγαθοῦ ἐστραμμένον, καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς ἀπαυγαζούσας ἐλλάμψεις νοητῶς εἰσδεχόμενος, πυρσοῖ καὶ διαφωτίζει ἅπασαν αὐτοῦ τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν ὑπαρξίν. Ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν Λόγον αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ζόφου

των παθῶν δαδούχον και ποθηγέτην προβαλλόμενος, ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ βούλησιν ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ αὐτῆς αἰγίδα κατὰ τῆς τῶν ζωϊκῶν ὁρμῶν ἀναρχικῆς παιδαγωγῶν και προασπίζων, ἀναστέλλει και ἀναχαιτίζει πᾶσαν ἄλογον και ἀσύμφορον ἐπιθυμίαν. Μόνος ὁ τοιοῦτος συναγελάζει, οὕτως εἰπεῖν, και συμβιβάζει τὴν ὁμάδα τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. Ὁ τοῖς πάθεισιν αὐτοῦ δουλεύων, ὡς ἦδη ἐγνώσθη, μόνην τὴν ἡδονὴν ἀποθεοῖ, και ταύτην ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ἀπολύτου Ἀγαθοῦ βεβήλωσ και ἱεροσύλωσ ἀνθυφίστησιν, τὸ μὲν συμφέρον αὐτοῦ ἐν οὐδεμιᾷ μοίρᾳ τιθέμενος, τοῦ δ' ὄντος Ἀγαθοῦ οὐδέποτε μνημονεύων, οὐδέποτε ἀπολαύων. Παρ' αὐτῷ δύναμις ἐνεργὸς ἐστὶ τὸ αἰσθημα. Ὁ δὲ Λόγος και ἡ ἐλευθερία ὑπὸ μανδραγόραν καθεύδουσιν. Ὁ ἐγωϊστῆς, ὡς εἶδομεν ὁμοίως, τὸ Ἐγὼ μόνον λατρεύει, τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ὡς τὸ μόνον Ἀγαθὸν καταλογιζόμενος. Καὶ παρ' αὐτῷ ὁ Λόγος τοῦ Καθήκοντος ἀδρανῆσ διαμένει ἢ δὲ τελεία ἐλευθερία οὐκέτι καταφαίνεται. Μόνος ὁ ἀληθῆσ ἀνθρωπος ἐκτιμῶν ἐπαξίως τὰσ πνευματικὰσ αὐτοῦ δυνάμεισ, οὔτε δουλαγωγεῖται ὑπὸ τοῦ αἰσθηματος, οὔτε πολεμεῖ αὐτῷ και ἀφανίζει. οὔτε ὀλιγωρεῖ τοῦ ἀτομικοῦ αὐτοῦ συμφέροντος, οὔτε ἐνεργεῖ ὑπ' ἐκείνου μόδου κινούμενος· ἀλλ' ἐκάτερα εἰσ τὴν κηδεμονίαν τοῦ ὁρθοῦ αὐτοῦ Λόγου ἀνατιθέμενος, κατεργάζεται τὸ ἀγαθὸν διότι ὑποχρεοῦται· διότι ὀφείλει· διότι εἶναι ἀγαθὸν συναπολαύει δὲ και τῆσ συμπαρομαρτούσης αὐτῷ ἡδονῆσ, γινόμενος συνάμα και εἰσ ἑαυτὸν ἐπωφελεὶσ και χρήσιμος. Οὕτως ἱκανοποιεῖται σκοπίμως ἅπαντα ἢ φύσει τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν τριῶν τούτων, προσεζάρχοντος μὲν τοῦ Λόγου, γεννᾶται ἡ Ἀρετὴ ἀφηνιάζοντος δὲ τῆσ ἡγεμονίας ταύτης ἐνὸσ τῶν δύο ἄλλων, προκύπτει ἡ Κακία και τὸ Πάθος.

Ἡ Ἀρετὴ οὐδενὸσ φείδεται· οὐδὲν πτοεῖται· πάντα στέργει· πάντα ὑπομένει ὑ-

πὲρ τοῦ Καθήκοντος. Ἡ Ἀρετὴ νυμφαγωγὸσ τῆσ Αἰωνιότητος! Πόσον ἡ ἰδέα σου ὑψηλὴ! πόσον ὑπερκοσμία! Ἐν σοὶ καταφαίνεται ὅτι ὁ ἀληθῆσ τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸσ ἐστὶν ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ὑποχρεωτικὴ και ἀφίλατος κατεργασία· ἢ μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ συγκοινωνία. Ἐνὶ λόγῳ, ἢ μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐξομοίωσισ!

Πλάτων! Σὺ πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν φιλοσοφῶν προσεφῆτευσαι: Ὁ Προορισμὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν « ΟΜΟΙΩΣΙΣ Τῷ ΘΕῷ!!! »

Ἴδου ὁ τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸσ· διότι μόνος οὗτος συμβιβάζεται μετὰ τῆσ φύσεωσ αὐτοῦ.

Ἐπεθύμουν, Κύριοι, ὅπως διὰ ἱστορικῶν παραδειγμάτων ἐπισφραγίσω τὰσ ἀληθείασ ταύτασ· ἀλλὰ, ἵνα μὴ βρῶνται τοὺσ εὐμενεῖσ μοι ἀναγνώστασ, ἐπιφυλάττομαι ἵνα προσεχωῖσ προβῶ εἰσ τοῦτο.

Ἰ. Ἀριστοκλῆσ.

— 00 —

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΑΚΣΗΠΕΡ ΔΡΑΜΑΤΩΝ.

Ὁ Χαμλέτ.

Χαμλέτ ὁ βασιλόπαισ, ἀνεψιὸσ μὲν ἐγένετο τοῦ τῆσ Δανιμαρκίας βασιλέωσ Κλαυδίου μητέρα δὲ ἔσχε τὴν τοῦ πρώην ἡγεμόνοσ σύζυγον, νῦν δὲ γαμητὴν οὔσαν τοῦ κατέχοντοσ τῆσ βασιλείασ τὰ σκῆπτρα· τὸ δὲ πρᾶγμα ὡσ ἐφεξῆσ ἠκολούθησε:

Γερτρύδη ἡ τοῦ βασιλέωσ σύζυγοσ και Κλαυδίοσ ὁ τοῦτοῦ ἀδελφὸσ ἀλλήλων ἐρώμενοι, ἐπειδὴ συνάμα ὠρέθησαν και τοῦ θρόνου, συνωμοτοῦντεσ φαρμακεύουσι τὸν βασιλέα κοιμώμενον, ὑγρόν τι θανατηφόρον ἐγχέαντεσ εἰσ τὸ οὖσ αὐτοῦ· τοῦτο δ' εὐτυχῶσ περαιώσαντεσ, τὸν μὲν υἱὸν και

κατὰ νόμον διάδοχον ἀποσοβοῦσι τοῦ θρόνου, αὐτοὶ δὲ εἰσ γάμου κοινωνίαν εὐθὺσ συνελθόντεσ, καταλαμβάνουσι τὰσ ἡνίας τοῦ κράτοσ· ὁ δὲ Χαμλέτ ἀνὴρ μελαγχολικόσ, ἐπιεικῆσ δὲ και ἀτολμοσ, καιτοὶ ὑποπτεύετο τὸν τοῦ πατρόσ θάνατον, ὡσ οὐ γενόμενον κατὰ φύσιν, ὅμωσ δὲ, ἐπειδὴ κρυφίωσ και τεχνιέντωσ διετελέσθη, αὐτόσ κημαινόμενοσ ἐν ἀμφιβολίᾳ και δισταγμῷ, κατεῖχεν ἑαυτὸν ἀπρακτον και μόνον καρδακοῦντα.

Ἐνῷ δὲ μελαγχολῶν και θλιβόμενοσ ἐνδιέτριβεν, ἰδοὺ συμβᾶν ἀξιοπεριεργον ἐπέρχεται ἵνα τὴν τῶν γεγονότων ἀλήθειαν ἀνακαλύψῃ, ἐπικυρώσῃ δὲ και τὸ βέβαιον τῆσ τοῦ Χαμλέτ ὑπονοίας. — Ἰπῆρχε τισ φίλοσ εἰλικρινῆσ τοῦ Χαμλέτ ὁ Ὁράτιοσ· οὗτοσ μετὰ τινων ἄλλων, ἰδόντεσ παράδοξον ὄψιν, τὸ τοῦ τεθνεῶτοσ βασιλέωσ εἰδῶλον, σπεύδοντεσ ἀνακοινοῦσι τῷ Χαμλέτ τὴν χαροποιὴν ἀγγελίαν. Καὶ ὁ Χαμλέτ σὺν αὐτοῖσ ἀφικόμενοσ εἰσ τὸν τόπον ἐκεῖνον, γίνεται μάρτυσ τῆσ τοῦ πατρόσ κατόψεωσ· τὸ δὲ εἰδῶλον τὰ καθ' ἑαυτὸ διηγούμενον τῷ υἱῷ, διευκρινίζει τὸν τῆσ δολοφονίας αὐτοῦ τρόπον και αὐτὸν ἐξορκίζον φρικτῶσ, παροτρύνει ἐπὶ τὴν ἐκδίκησιν τῶν φονεῶν· τὴν μέντοι σύζυγον αὐτοῦ, μητέρα δὲ τοῦ Χαμλέτ, ταύτην, λέγω, ἐντέλλεται τῷ υἱῷ ἵνα ἐπιεικέστερον μεταχειρισθῇ, καθάπερ γυναῖκα μὲν οὔσαν, μητέρα δὲ ὑπάρχουσαν αὐτοῦ τοῦ Χαμλέτ· και ὁ Χαμλέτ ὑποσχεθεὶσ δι' ὄρκου τὴν ἐκδίκησιν, ἐργῆσ και θυμοῦ πνέων, ἀπέρχεται, ἀναλογιζόμενοσ τὴν ἐκτέλεσιν. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτωσ ἐγένοντο.

Ἰπῆρχε δὲ τισ τῶν τοῦ βασιλέωσ αὐλικῶν, ἀνὴρ γέρον τὴν ἡλικίαν, δὲ πατὴρ δύο ἐγένετο τέκνων, ἐξ ὧν, τὸ μὲν ἄρρεν Λαέρτησ τὸ δὲ θῆλυ Ὁφέλια ὠνομάζοντο· και ὁ μὲν Λαέρτησ ἀποδημήσασ πρὸ ὀλίγου, ἐτύγγανεσ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἀπὸν ἐν Γαλλίᾳ· ἡ δὲ Ὁφέλια, ἐρωτικὰσ ἔχουσα σχέσεισ πρὸσ τὸν Χαμλέτ, και λαβοῦσα και δώσασα ὄρκον ἔρωτοσ, διστέλει

πρὸσ αὐτὸν ἀναστρεφόμενη· και ὁ Πολώνιοσ τὸ πρᾶγμα μαθὼν, τὴν μὲν θυγατέρα ἐπιπλήττει σφοδρῶσ, ἀποτρέπει δὲ τοῦ λοιποῦ ἵνα μὴ πρὸσ τὸν Χαμλέτ ὀμιλῇ, πᾶσαν δὲ ἀνακόψῃ τοιαύτην σχέσιν, ἀρνούμενη τὸν ἔρωτα και ἀποδίδουσα τῷ Χαμλέτ ὅσα ἢ δῶρα ἢ γράμματα κατεῖχεν ἐν χερσὶ δεξαμένη. Ὁ δὲ Χαμλέτ ἅμα μετὰ τὴν τοῦ εἰδῶλου ἐμφάνισιν, ἐπειδὴ κατενόησεν ἅπαν τὸ τοῦ ἐγκλήματοσ βάθος, συνειδε δὲ και τοὺσ κινδύνουσ τοῦσ κατ' αὐτοῦ ἐπαπειλουμένουσ και δι' ἡν ὑπόσχεσισ ἔδωκεν, συνησθάνθη οἶον δὴ ἀνέλαβε βαρὺ τῆσ ἐκδικήσεωσ ἐπιχείρημα, διὰ ταῦτα πάντα, λέγω, ὅτε μὲν ἀληθῶσ μελαγχολῶν, ὅτε δὲ και προσποιοῦμενοσ τὴν μανίαν, διστέλει ὡσπερ τισ παράφρων, πλανώμενοσ ἐν τοῖσ ἀνακτόροισ. Ὁ δὲ Πολώνιοσ πάλιν, παρὰ τῆσ θυγατέροσ, τὰσ τοῦ Χαμλέτ ἐπιστολάσ λαβὼν, ὡσπερ τινα μεγάλην κατορθώσασ ἀνακάλυψιν, προσέρχεται χαίρων και ἀγαλλόμενοσ, ἵνα ἀνακοινώσῃ τῷ βασιλεῖ ὡσπερ τι θαῦμα τὸν τοῦ νεανίου ἔρωτα, και λέγει λοιπὸν ὅτι, ὁ Χαμλέτ, ὅτι μὲν παρεφρόνησε, τοῦτο μὲν βέβαιον, δι' οὐδὲν δὲ ἄλλο ταῦτα πάσχει ἢ διὰ τὸν πρὸσ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔρωτα, και διότι ἐκείνη ἀπρηνήθη αὐτῷ τὴν ἀμειβιαιότητα· και πάλιν σπεύδει ἐπιπροσθέτων, ὅτι αὐτόσ ἐστὶν ὁ διενεργήσασ τὴν ἀρνησιν, καταπέισασ τὴν θυγατέρα ὅπως τὸν ἔρωτα ἀποποιηθῇ, ἐπειδὴ συνειδε τὸ ἄτοπον τῆσ κοινωνικῆσ ἀναλογίας, ὅτι ὁ μὲν, βασιλόπαισ ἐτύγγανε, ἡ δὲ, πολίτισ ἀπλή. — Τούτων δὲ γενομένων, ὁ Χαμλέτ ἐπὶ μάλλον και μάλλον φῆμην φρενοβλαβοῦσ ἐκέκτητο, ὃ δὴ και λυσιτελεὶσ εἰσ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἀπέβαινε τῆσ ἐκδικήσεωσ· ἀλλ' αὐτόσ ὅμωσ, φύσει εὐμετάβλητοσ ὢν διὰ τὸ δειλὸν τῆσ καρδίασ, διαλογιζόμενοσ πάλιν μεταπειθεταὶ ὅπως τὴν ἐκτέλεσιν ἀναβάλλῃ, ἴσως, λέγων, ἐκεῖνο τὸ εἰδῶλον ἐκ πονηρίας αὐτὸν ἐξηπάτησε, δαίμονοσ μάλλον πνεῦμα τυγγάνων· και λοιπὸν, ἵνα περὶ τῆσ ἀλη-

θείας ταύτης βεβαιωθῆ ψηλαφιστότερον, προσκαλεσάμενος υποκριτάς τινας τοῦ θεάτρου, διανοεῖται ὅπως ἐν παραστάσει δραματικῆ ἐκτυλίσεων ἐνώπιον τῶν θεατῶν τοῦ βασιλέως τὴν τοῦ πατρὸς δολοφονίαν, κατορθώσῃ ἵνα εἰς φῶς ἐξαγάγῃ τὴν ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ καθυβούσαν εἰκόνα τῶν ἐγκλημάτων του, ταύτην τὴν πράξιν τῆς φαντασίας ὡς περ κάτοπτρον προβαλλόμενος, ἀντανακλῶν τηλεαυτῶς τὴν προτετελεσμένην πράξιν τῆς φαικίας. Καὶ ἤδη ἡ τῆς θεατρικῆς παραστάσεως ὥρα ἐπέστη, πανταχόθεν δὲ πᾶσα ἡ τῆς αὐτῆς ἀκηδία, ὡς περ σμήνη κηφῆνων περιπταμένη, παρεκάθητο ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένῳ θαλάμῳ· παρήσαν δὲ σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ ἡ τοῦ Χαμλὲτ μήτηρ καὶ ὁ Πολώνιος καὶ ἡ Ὁφέλια· τῶν δὲ υποκριτῶν, γεννημένων ἤδη ἐπὶ τὸ τέλος, ἐπειδὴ ἤρξαντο καὶ ἐμπράκτως δολοφονεῖν τὸν τοῦ δράματος βασιλέα, ὁ βασιλεὺς, ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς πράξεως, ὡς περ ἔμπληκτος ἐκ βροντῆς, ἀναστὰς ἀπὸ τοῦ θεάτρου, εὐθὺς ἀνεχώρησεν ἔντρομος. Ὁ μὲν δὲ Χαμλὲτ, οὕτως ἐπέστησεν περὶ τοῦ ἐγκλήματος τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ πάλιν καὶ πρὶν μὲν ἐν ὑπονοίᾳ τῆς ἀληθείας ὦν, καὶ νῦν καταπίθεται ἔτι μᾶλλον ὅτι ἡ τοῦ Χαμλὲτ αὐτῆ λεγομένη παραφροσύνη, ἔργον ἐτύχχανε μᾶλλον πονηρᾶς υποκρίσεως. Ὅθεν καὶ ἀναλογισάμενος τοὺς κινδύνους εἰς οὓς ὑπέκειτο, τοῦ Χαμλὲτ ζῶντος καὶ ἐλευθέρως περιφερομένου, διανοεῖται ἵνα συντομώτερον ἐξελάσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ κράτους. Ἦσαν δὲ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐκεῖ παρεπιδημοῦντες, γινώριμοί τινες τοῦ Χαμλὲτ, ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἔχοντες τὰς σχέσεις συνδεσμένας, καὶ ὦν τὰ ὀνόματα Γκιούλντενστερν καὶ Ρόζενκραντς ἦσαν. Τούτους λοιπὸν ὁ Βασιλεὺς, καὶ πρὶν μὲν πρὸς τὸν Χαμλὲτ ἀποστείλας, ὅπως τὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ μυστήρια κλέψῃ δι' αὐτῶν, καὶ νῦν προσκαλεσάμενος ἀνακοινῶσι, ὅτι τὸν Χαμλὲτ μαινόμενον καὶ ἀτακτοῦντα, ἵνα ἀπαλλαγείῃ τὸ κράτος αὐτοῦ, δεῖν ὅπως συνοδεύωσιν εἰς Ἀγγλίαν ἐκδιωκόμενον. Οἱ δὲ, κο-

λακείας ἕνεκα πρὸς τὸν Βασιλέα, προθύμως δεξάμενοι τὴν ἐντολήν, εὐθὺς παρεσκευάζοντο εἰς ἀπόπλουν· ἔφερον δὲ καὶ γράμματά τινα τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ συνάδελφον, περὶ τοῦ Χαμλὲτ ἐνδιαλαμβάνοντα. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐγίνοντο· ἡ δὲ τοῦ Χαμλὲτ μήτηρ, καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ θεάτρου συντραχθεῖσα σφοδρῶς, ἔτι δὲ καὶ συμπλοῦσα τῷ συζύγῳ, διανοεῖται ὅπως τὴν τοῦ Χαμλὲτ διαγωγὴν σωφρονίσῃ, καὶ προσκαλεσαμένη ἐν τῷ θαλάμῳ διὰ τοῦ Πολωνίου ἐπέπληττε τοῦ δὲ Πολωνίου ὑπὸ φιλοπραγμοσύνης κρυβέντης εἰς τὰ πλησίον παραπετάσματα, ἵνα γένηται μάρτυς τοῦ διαλόγου, ἐπειδὴ μεταξὺ λόγων ὁ Χαμλὲτ, ἀντὶ δικαζομένου, ἔδραν λαβῶν δικαστοῦ, τὴν τῆς μητρὸς διαγωγὴν αὐτὸς ἐπέπληττε μᾶλλον καὶ διὰ τὴν ἔξαρσιν τοῦ πάθους εἰς ταραχὴν ἐμπεσῶν, ἐγένετο ἐκτὸς ἐκντοῦ, ἡ μήτηρ φοβηθεῖσα ἐκραύγασεν. Καὶ ὁ Πολώνιος ὡς ἐν κινδύνῳ τὴν βασίλισσαν ἐκλαβὼν, ἀντεκραύγασεν. Ὁ δὲ Χαμλὲτ εὐθὺς ὑπονοήσας τινὰ κερκυμμένον ὄντα, ὤθησε τὸ ζῆφος εἰς τὰ παραπετάσματα καὶ τὸν Πολώνιον πλήξας ἐφόρυσσε. Καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς εὐθὺς κατέπεσεν, ὁ δὲ Χαμλὲτ πάλιν ἐν τάχει ἐπιστραφεὶς πρὸς τὴν μητέρα, λάβρος ὡς χεῖμαρρος, φέρον ἐνέβαλε κατ' αὐτῆς λόγων χαλεπῶν καταιγίδα. Οὐ μέντοι ἔλθε καὶ ῥητῶς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐν αἰνίγματι ὡσεὶ βδελυττόμενος τὴν μικρότητα τοῦ ἐγκλήματος· καὶ ἡ μὲν αὕτη σκητὴ οὕτω παρήλθε σὺν τῇ νυκτὶ τὴν δ' ἐπαύριον ὁ Χαμλὲτ οὐκ ἐκὼν μὲν κατ' ἀνάγκην δε τινὰ παρεσκευάζετο μετὰ τῶν φίλων εἰς ἀποδημίαν. Καὶ ἤδη ἐπιληθέντες τῆς ὕδου ἀνεχώρησαν.

Ἀλλὰ μόνις τούτου γενομένου, ἰδοὺ ὁ τοῦ Πολωνίου θάνατος ἐπελήθη, ἕτερον ἐφέλκεται δεινὸν χαλεπώτερον· καθότι ἡ τοῦτου θυγάτηρ καὶ πρῶτη μὲν διὰ τὸν ἔρωτα τοῦ Χαμλὲτ παθοῦσα σφοδρῶς, καὶ νῦν καταπλαγεῖσα ἔτι μᾶλλον, εἰς τέλος ἐμάνη· καὶ περιφερομένη εἰς τὰ βασίλεια, ἄσματά τινα θλιβερὰ ἔψαλλεν εἰς τὸν θάνα-

τον τοῦ πατρὸς· ἦσαν δὲ πάντες συνηγμένοι ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς νεάνιδος ἀκορῶμενοι ταύτην ψάλλουσαν καὶ κατοικτεῖροντες· καὶ τὴν στιγμήν ταύτην ἰδοὺ ἕτερος ἐπέρχεται σάλος δεινός, ὁ τοῦ Πολωνίου υἱός, ἐκ τῆς ἀποδημίας ταίτην τὴν στιγμήν ἐπανελθὼν, ὅστις τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον μαθὼν, ἐπειδὴ τὴν βασιλέα ὑποπτεύετο γενόμενον τοῦ θανάτου παρὰ τὸν ὄχλον πολλὴν παρασκευῶν ἐπινοήσας, ἐπήρξατο μετ' αὐτῶν ὀργίλος καὶ χαλεπός· καὶ ἤδη εἰς τὰς θύρας προσελάσαντες διέσειον σφόδρα, ἵνα εἰσέλθωσι· καὶ τῶν θυρῶν ἀνοιχθεισῶν, αὐτὸς ζιφρήρος δρυῶν, εἰσπηδᾷ εἰς τὸν θαλάμον κατὰ τοῦ Βασιλέως ἐλαύνων· πάλιν δὲ τὴν ἀδελφὴν ἰδὼν ἐξεληθούσαν καὶ ἤδη ἐπιστρέφουσαν ἐν μανίᾳ καὶ ψάλλουσαν τὴν μὲν τοῦ πατρὸς μνήμην παραιτήσας, ἐπιστρέφει δακρυρροῶν ἐπὶ ταύτῃ, καὶ πάλιν ἐκτὸς γενόμενος ἑαυτοῦ μαινεται ζητῶν ἐκδίκησιν, καὶ βοᾷ καὶ κραυγάζει· τότε ὁ Βασιλεὺς στοχαζόμενος ὅπως ἂν αὐτὸν καταπραῦνη, πείθει γλυκεροῖς λόγοις, ἵνα ἐν τῷ παρόντι ἀνακόψωσι τὴν ὑπόθεσιν· εἰς δὲ τὸ μετέπειτα, ἐὰν βούληται, πρόθυμοι ὄντες ἀμφοτέρω, συνέρχονται μετὰ τῶν φίλων, ἵνα τὸ πρᾶγμα διασφίττωσιν, αὐτοὺς καθιστῶντες ὡς δικαστὰς· ὁ δὲ καὶ παρεδέξατο ὁ Λαέρτης· καὶ ἀπελυθίτες πρὸς ὀλίγον, ἐπανέρχονται πάλιν συνδιασκεψόμενοι· καὶ συνδιαλαγομένων αὐτῶν, ἄγγελος καταφθῆς εἰσέρχεται ἐν σπουδῇ μεγάλη ἀγγέλλων, ὅτι ὁ πρὸ μικροῦ ἀπελήθη ἀνεψιός τοῦ βασιλέως Χαμλὲτ ὁ μαινόμενος, πάλιν τυγχάνει ὀπίσω ἐπανελθὼν εἰς Δανιμαρκίαν. Τότε ὁ βασιλεὺς, ἐν τάχει δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας, ἀντὶ τοῦ ἐκπλαγῆναι, ἐνθαρρυνθεὶς μᾶλλον, ἀνακύπτει ἐκ τῆς ἀμηχανίας, καὶ παρθεύς σπεύδει ῥαγδαῖος διηγούμενος τὸν τῆς δολοφονίας τοῦ πατρὸς τρόπον, καὶ αὐτὸν τὸν Χαμλὲτ καταγγέλλει ὡς γενόμενον τοῦ φόνου παρὰ τὸν ἑαυτοῦ δὲ καὶ διερεθίζει τὸν νεανίσκον ἵνα φονεῖται τὸν Χαμλὲτ. Δεξαμένου δὲ τοῦ Λαέρτου τὴν πρό-

τασιν, συντίθενται πρὸς ἀλλήλους συνθήκην αἰσχρὰν καὶ μιαιωτάτην, ἵνα δηλονότι ὁ Λαέρτης προσκαλεσάμενος τὸν Χαμλὲτ εἰς μονομαχίαν, φαρμακεύσῃ τὴν τοῦ ὄπλου αἰχμὴν, καὶ ὅταν ἐλαφρῶς τραυματίσῃ τὸν Χαμλὲτ, ὅμως ἀποκτείνῃ ἐξ ὀλοκλήρου· καὶ ταῦτα μὲν οὕτω συνέβαινον. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τούτῳ ἠγγέλθη, ὅτι καὶ ἡ μαινομένη Ὁφέλια εἰς ποταμὸν τινὰ ἐμπεσοῦσα ἕνεκα τῆς μανίας, ἤδη ἐτελεύτησεν ἀποπνιγεῖσα·— καὶ οὕτως ὁ Λαέρτης εἰς ἔσχατον ἀπογνώσεως φθᾶσας, ἀνέβριψε καὶ τὸν ἔσχατον κῆρον τοῦ κινδύνου, ἔτοιμος γενόμενος ἐπὶ πάντα.— Καὶ ἤδη ἦσαν προπαρασκευασμένοι εἰς ἐνταφιασμὸν τῆς Ὁφελίας· τότε ὁ Χαμλὲτ, πλανώμενος κατὰ τύχην περὶ τὸν τάφον, συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Ὁρατίου περὶ τῆς ἐπανόδου, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξύ τῆς ὁδοῦ ὑποπτευθεὶς δόλον τινὰ τῶν συνοδοιπόρων, κρύφα διαβρήξας τοὺς σάκκους αὐτῶν κοιμημένων, ἀνεκάλυψε τὰς τοῦ βασιλέως ἐπιστολάς, καὶ ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ μόνις ἀποβιβαζόμενον ἔμελλεν ἐκεῖ ὁ Βασιλεὺς αὐτὸν ἀποκτείνειν, αὐτὸς δὲ ἀνατρέψας τὸ πρᾶγμα, ἔγραψεν ὅτι ἐκείνους πρέπει ν' ἀποκτείνῃ ὁ Βασιλεὺς· πτύξας δὲ καὶ σφραγίσας τὰ γράμματα, διῆς ἔτυχεν ἔχων πρὸ αὐτῶ σφραγίδος βασιλικῆς, ἔφυγεν ἐν τάχει παραιτήσας τοὺς φίλους· ἀλλ' ἤδη ἐφάνη μακρόθεν ἐρχομένη ἡ τῆς κηδείας ὀμνήγρις· ἤρχοντο δὲ σὺν νάμα ἱερεῖς καὶ λαὸς καὶ οἱ βασιλεῖς συμπερευόμενοι· τὴν δὲ κῆρον καταβιβάσαντες εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου ἔμελλον καταλιπεῖν καλύπτοντες τὴν θύραν τοῦ μνήματος, ὅτε ὁ Χαμλὲτ ἀκούσας θρήνους τινὰς τοῦ Λαέρτου ὀδυρομένου ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ, ὡς περ ἐξ ἀντιζηλείας ἀμιλλώμενος πρὸς τὸν Λαέρτην, εἰσπηδᾷ καὶ αὐτὸς ὡς περ παράφρων ἐν τῷ μνήματι βοῶν καὶ κραυγάζων· καὶ συμπλακέντες πρὸς ἀλλήλους, μόνις βία πολλῇ ἀπεσπᾶσθησαν ὑπὸ τῶν παρεστηκότων· καὶ ἀποχωρισθέντων, ὁ Λαέρτης πέμπει προσκαλῶν τὸν Χαμλὲτ εἰς μονομαχίαν, ἀλλ' οὐχὶ πρὸς θάνατον, εἰς ἐπίδειξιν δὲ ἀνδρείας·

παρεκάλει δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τούτῳ, τάχα ὡσπερ καυχόμενος ἐπὶ τῷ ἀνεψιῷ διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης· καὶ τοῦ Χαμλέτ δεξαμένου, ἤδη ἦσαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντες συνελθόντες καὶ ἀγαλλόμενοι· εἶχε δὲ προσσκευασμένον τι ὕδωρ ὁ βασιλεὺς πρὸς μελλούσαν ἀνάψυξιν τῶν ἀγωνιζομένων, ὅτε θερμινόμενοι ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἤθελον διψῆσαι· ἦν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκείνο δηλητηριῶ μεμιγμένον, ἐπίτηδες οὕτως ἐπινοήσαντος τοῦ βασιλέως τὸ πρᾶγμα ὅπως ὡς οἶόντε βέβαιος γένηται τῆς νίκης. Καὶ οἱ μὲν ἐμάχοντο ἤδη ὥραν πολλήν· ὅτε δὲ τοῦ Χαμλέτ θερμανθέντος διὰ τὸν ἀγῶνα, ὁ βασιλεὺς παρεκάλει νὰ λάβῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, αὐτὸς μὲν ἀπεποιήθη, ἡ δὲ βασιλίς, αὐτὴ διψήσασα, καὶ λαβοῦσα ἔπιεν ἐκ τοῦ ποτηρίου· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα ἤδη ἐν τῷ πίνειν, ὅμως ἕως ἂν φθάσῃ συννοηθεὶς πρὸς τὴν πίνουσαν, ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ· αὐτὴ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐπέφανεν ἤδη· ἐκείνοι δὲ μαχόμενοι πάλιν, εἰς τοσοῦτον ἐξήφθησαν, ὥστε γενόμενοι ἐκτὸς ἑαυτῶν ἀντήλλαξαν πρὸς ἀλλήλους ἐκτὸς ὅπλα· καὶ ὁ Λαέρτης πληγείσας καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Χαμλέτ, ἤδη κατέχοντος τὸ ὄπλον ἐκείνο, ὅδη δηλητηριῶ ἦν κεχρισμένον, ἔλαθε καὶ αὐτὸς ὅπερ ἔδωκε· τούτου δὲ γενομένου, ἡ μὲν βασιλίς αἴφνης πίπτουσα ἐλιποψύχησεν· καὶ ὁ Λαέρτης τὸ πρᾶγμα ἐννοήσας, ἐπειδὴ ἤδη καὶ αὐτὸς ὑπέκειτο τῷ θανάτῳ, μετανοήσας προδίδει τὸν βασιλέα ὡς γενόμενον τοῦ φόνου παραίτιον, μίξας τὸ ὕδωρ θανατηφόρον φαρμάκῳ· τότε ὁ Χαμλέτ, εὐθὺς γενόμενος ἐξαλλος, ὄρμηξεν ἐπὶ τὰς θύρας, ἵνα συγκλείσῃ ἐντὸς τὸν κακοῦργον—καὶ σὺν τάχει στραφείς, εὐθὺς ὥσπερ εἰς τὸν βασιλέα τὸ ξίφος—καὶ μόλις αὐτοῦ γενομένου, εὐθὺς καὶ αὐτὸς πίπτει ἐγγὺς τοῦ Λαέρτου ἤδη ἀποθανόντος, καὶ τελευτᾷ, τέταρτον οὖτος θῦμα τῶν παρόντων, τέταρτον δὲ καὶ τῆς βασιλικῆς γενεᾶς.

Α. Κ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝ.

Ἐπιστολὴ Β΄.

Φιλτάτη Κωνσταντία!

Ἐμαθες ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς μου ὅτι τὰ σώματα σύγκεινται ἀπὸ συστατικὰ ἀρχικὰ μόρια ἢ στοιχεῖα, καθὼς μία πᾶστα σύγκειται ἀπὸ ἀλεύρι, βούτυρον, ζάχαριν καὶ ὕδωρ. Τὰ σώματα ταῦτα εἶναι Ἄπλᾶ ἢ Σύνθετα. Ἄπλᾶ, ὅταν τὰ συστατικὰ αὐτῶν στοιχεῖα ἦναι αὐτοῦ εἶδους,—ὅταν τὰ συστατικὰ ταῦτα σύγκεινται ἀπὸ ἓν μόνον εἶδος ὕλης. Σύνθετα δὲ, ὅταν τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἦναι ἑτεροειδῆ. Ἰδοὺ ἐν παράδειγμα· τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι ἀπλοῦν σῶμα, ἀλλὰ σύνθετον· διότι σύγκειται ἀπὸ δύο σώματα, ἀπὸ δύο ἀέρια διαφοροειδῆ, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Ὁξυγόνον καὶ Ἰδρογόνον. Αὐτὰ τὰ δύο σώματα ἐνώσω εἶναι χωριστὰ, εἶναι ἀέρια, ἅμα ὅμως ἐνώσητις αὐτὰ, σχηματίζει εὐθὺς ὕδωρ· λοιπὸν τὸ ὕδωρ εἶναι σύνθετον σῶμα, ἐνῶ τὸ ὕδρογονον καὶ τὸ ὀξυγόνον εἶναι ἀπλᾶ σώματα. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ πλείστα, ἂν ὄχι ὅλα τὰ σώματα, εἶναι σύνθετα. Ἄπλᾶ δὲ σώματα εἰσὶ τὰ μέταλλα καὶ ἄλλα τινά, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Μεταλλοειδῆ, τὸ ὅλον ἔστι τὸν ἀριθμὸν μέχρι τῆς σήμερον, (διότι πιθανὸν μὲ τὸν καιρὸν ν' ἀνακαλυφθῶσι καὶ ἄλλα ἢ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα σῶμα τὸ ὁποῖον σήμερον ὑποτίθεται ὡς ἀπλοῦν, εἶναι σύνθετον).—Δύο ἢ πλείοτερα σώματα ἐνούμενα σχηματίζουν τρίτον σῶμα, τὸ ὁποῖον πολλακίς δὲν ὁμοιάζει διόλου πρὸς τὰ παραγαγόντα αὐτὸ σώματα· οὕτω τὸ ὀξυγόνον καὶ τὸ ὕδρογονον εἰσὶ δύο ἀέρια, ἐνῶ τὸ ἐκ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν προκύπτον ὕδωρ εἶναι ῥευστὸν· γνωρίζεις τὸ χρῶμα καὶ τὴν σφαιρίαν τοῦ

ὕδρου γόρου, γνωρίζεις δὲ καὶ τὸ θεῖον (τὸ θειάφι)· τὸ πρῶτον εἶναι ῥευστὸν καὶ φαῖον, τὸ δὲ δεύτερον στερεὸν καὶ κίτρινον· ἅμα ὅμως ἐνώσεως αὐτὰ διὰ τινος χημικῆς ἐργασίας παράγεται ἓν σῶμα στερεὸν λαμπροῦ ἐρυθροῦ χρώματος, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κιννάβαρι.

Τὰ σώματα, τὰ τε ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα, διαιροῦνται εἰς τρία· Α' εἰς στερεὰ, καθὼς τὰ μέταλλα (ἐκτὸς τοῦ ὕδρου γόρου), τὸ χῶμα, ὁ λίθος, τὸ ξύλον κτλ. Β' εἰς ὑγρά, οἷον τὸ ὕδωρ, ὁ ὑδράργυρος, τὸ ἔλαιον, τὸ οἰνόπνευμα κτλ. καὶ Γ' εἰς ἀέρια ἢ ἀτμοειδῆ, καθὼς ὁ καπνός, ὁ ἀτμός, τὸ ὀξυγόνον, τὸ ὕδρογονον, ὁ ἀήρ κτλ. Ἡ στερεότης δὲ τῶν σωμάτων προκύπτει ἐκ τῆς μεγάλης πρὸς ἀλλήλα συμφύας τῶν ἀρχικῶν στοιχείων, συμφύας τόσοσιν ἰσχυρᾶς, ὥστε δὲν δύναται τις νὰ χωρίσῃ αὐτὰ τὰ σώματα εἰμὴ βιαιῶς. Ἐνῶ εἰς τὰ ῥευστὰ σώματα ἡ συμφύα αὕτη εἶναι πολὺ ἀσθενεστέρα, διὸ καὶ χωρίζονται μετὰ μεγάλης εὐκολίας· ἐτι δὲ ἀσθενεστέρα εἶναι εἰς τὰ ἀτμοειδῆ σώματα. Τὰ πλείστα τῶν σωμάτων δύναται ἀπὸ στερεὰ νὰ γίνουσι ῥευστὰ καὶ ἀέρια ἢ ἀτμοειδῆ καὶ τάνάπαλιν· λέγω δὲ τὰ πλείστα, διότι ὅλα δὲν ὑπέκουνται εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα, ὑπάρχουσι δηλ. σώματά τινά, τῶν ὁποίων μὲ κανένα τρόπον οἱ φυσικο-χημικοὶ δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀλλάξουν τὴν κατάστασιν. Σημειωτέον δὲ καὶ πάλιν ὅτι ἐν στερεῶν σῶμα γίνεται πρῶτον ὑγρὸν καὶ ἔπειτα ἀτμοειδῆ καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἐν ἀτμοειδῆ πρῶτον ὑγρὸν καὶ ἔπειτα στερεῶν· τὸ μέσον δὲ τὸ ὁποῖον μεταχειρίζομεθα ὅπως μεταβάλλομεν τὰ στερεὰ σώματα εἰς ὑγρά καὶ ἀτμοειδῆ εἶναι κυρίως ἡ θερμότης· πρὸς δὲ στερεοποίησιν πᾶν ὑγρῶν καὶ τῶν ἀτμοειδῶν μεταχειρίζομεθα τὸ ψύχος καὶ τὴν πίεσιν, οὕτως, ὁ μόλυβδος διὰ τῆς θερμότητος ἀπὸ στερεῶν σῶμα γίνεται ῥευστὸν· καὶ ἂν ἐξυκολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ ὑψιζόμενος τὴν ἐνέργειαν τῆς θερμότητος χάνεταί,

δηλαδή γίνεται ἀτμοειδῆς καὶ πετᾷ. τὸ δὲ ὕδωρ διὰ τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος γίνεται στερεὸν σῶμα, ἢτοι πάγος· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐὰν βάλῃς μίαν ὀκτὴν π. χ. ὕδατος ἢ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ὑγροῦ εἰς τινα χύτραν καὶ ταύτην ἐπὶ τῆς ἐστίας, μετ' ὀλίγον θὰ εὔρησ τριακόσια μόνον δράμια ἢ ἡμίσειαν ὀκτὴν κτλ.

Ὅλα τὰ σώματα ὑπόκεινται εἰς γενικοὺς τινες νόμους οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται Γενικαὶ τῶν σωμάτων ἰδιότητες· αἱ γενικαὶ αὗται ἰδιότητες εἰσὶν ἅ, τὸν ἀριθμὸν· α'. ἡ ἔκτασις, β'. τὸ ἀδιαχώρητον, γ'. τὸ διαίρετόν, δ'. τὸ πορωδες, ε'. τὸ κινητόν καὶ ς'. τὸ ἀδρανές.

Αὐτὸν ἔκτασις.—Ἐκαστον σῶμα, ὅσῳ σμικρόν, ὅσῳ λεπτόν καὶ ἂν ἦ, ἔχει πάντοτε ἑκασίν τινα, κατέχει θέσιν τινα ἐν τῷ διαστήματι,—ἐν τῷ κόσμῳ, ἢ μὲ ἄλλους λόγους, ἔχει μήκος, πλάτος καὶ ὕψος ἢ πάχος.

Βὸν Διαίρετότης.—Ἢν σῶμα, ὁποιοῦδήποτε φύσεως καὶ καταστάσεως καὶ ἂν ἦ, δύναται νὰ διαιρεθῇ καὶ ὑποδιαιρεθῇ ἐπ' ἄπειρον. Τὰ σώματα διαιροῦνται, ἀλλὰ ἔρχεται στιγμή καθ' ἣν ἡ διαίρετότης αὕτη παύει πλέον· ἡ στιγμή δὲ αὕτη εἶναι ὅταν φθάσωμεν εἰς τὰ ἀρχικὰ ἢ συστατικὰ μόρια τῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζονται ἄτομα, ἐπειδὴ δὲν τέμνονται.

Γὸν Πορωδες.—Εἶπομεν ὅτι τὰ σώματα σύγκεινται ἀπὸ ἄτομα καὶ ὅτι ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλα ἰσχυρωτέρας ἢ ἀσθενεστέρας συμφύας τῶν ἀτόμων τούτων προκύπτουσιν αἱ διάφοροι καταστάσεις τῶν σωμάτων, (ἡ στερεότης, ἡ ὑγρότης καὶ τὸ ἀερῶδες)· τὰ ἄτομα ὅμως ταῦτα δὲν εἶναι κολλημένα, ἀλλ' εἶναι ἀπλῶς θεμένα τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ ἐγγίζωνται, καὶ ἀφίνουσι μεταξύ των κενὰ διαστήματα· αὐτὰ δὲ ταῦτα τὰ κενὰ διαστήματα ὀνομάζονται πόροι. Τὰ σώματα ὅλα ἀνεξαιρέτως ἔχουσι πόρους καὶ οἱ

πόροι οὔτοι ὅτε μὲν εἶναι ὄρατοι (ὡς εἰς τὸν σπόγγον), ὅτε δὲ ἀόρατοι (ὡς εἰς ὄλα σχεδὸν τὰ σώματα). Οὕτως ἡ ἐπιδερμὶς ἡμῶν εἶναι πορωδεστάτη, καὶ δι' αὐτῶν τῶν πόρων τῆς ἐξέρχεται ὁ ἰδρῶς, ὅστις σχηματίζεται ἐντὸς τοῦ δέρματος καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα· οὕτω καὶ ὅταν βρέξητις τὴν μίαν μόνον ἐπιφάνειαν χάρτου, βρέχεται καὶ ἡ ἄλλη· οὕτω καὶ ἐὰν χύσης ἔλαιον ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῆς, τὸ ἔλαιον ἐντὸς ὀλίγου περναεὶ καὶ εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος κτλ, κτλ.

Δον Ἀδίαχώρητον. — Δύο σώματα δὲν δύνανται ποτὲ νὰ καθέξωσι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸν αὐτὸν χώρον ἐν τῷ διαστήματι· δηλαδή, ἐνῶ αὐτὴ ἡ βίβλος κείται ἐπὶ τῆς τραπέζης, δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐν ἄλλο σώμα νὰ καθέξῃ αὐτὸν τοῦτον τὸν τόπον, ὃν κατέχει ἡ βίβλος. Ἡ πρέπει νὰ μεταφέρῃς τὴν βίβλον, ἢ πρέπει νὰ θέσης ἐπ' αὐτῆς τὸ ἄλλο σῶμα. Ἡ ἰδιότης αὕτη εἶναι γενικὴ εἰς ἅπαντα τὰ σώματα.

Εὐν Ἀδρανέες. — Ἡ ὕλη αὐτὴ ἂν εἰς αὐτῆς οὐδέποτε δύναται νὰ κινηθῇ, οὐδέποτε δύναται νὰ ἀλλάξῃ αὐτὴ ἂν εἰς αὐτῆς θέσιν ἢ κατάστασιν. Ἡ ὕλη εἶναι ἀδρανής· διὰ νὰ κινηθῇ, διὰ νὰ ἀλλάξῃ θέσιν ἢ κατάστασιν πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτῆς δύναμις τις.

Στον Κινητόν. — Πᾶν σῶμα ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ᾖ, δύναται νὰ κινηθῇ, ἅμα ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτοῦ κατάλληλός τις δύναμις.

Εἰς ταύτας τὰς γενικὰς ἰδιότητας τῶν σωμάτων πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν Ἐλξιν, δηλαδή τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἔλκωσι τὸ ἐν τῷ ἄλλο. Εἶπομεν ὅτι τὰ ἄτομα δὲν εἶναι κολλημένα, ἀλλ' ἀπλῶς θεμένα τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου, διατηροῦνται δὲ πάντοτε εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν διὰ τῆς ἔλξεως. Ἡ δύναμις αὕτη ὑπάρχει εἰς ἕκαστον ἄτομον καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι μοιρασμένη εἰς ὅλον τὸ σῶμα· δύναται ὅμως νὰ θεωρηθῇ συγκεντρωμένη

εἰς ἐσωτερικὸν σημεῖον τοῦ σώματος, ὅπου φαίνεται ὅτι τείνουσιν ὄλα αἱ ἔλξεις τῶν ἀτόμων. Αὐτὸ δὲ τὸ σημεῖον ὀνομάζεται κέντρον τῆς ἔλξεως, κέντρον τῆς βαρύτητος τῶν σωμάτων. Ἀλλὰ, ἴσως μοὶ εἴπῃς, « ἀφοῦ ὄλα τὰ σώματα ἔλκωσιν ἄλληλα, διατί ἡ φιάλη αὕτη δὲν ἔλκει τὸ παρ' αὐτῆ ποτήριον; » — Διότι ἀμφοτέρω ἔλκονται ὑπὸ τῆς γῆς, καὶ ἡ πολλῶν μεγαλειτέρα αὕτη ἔλξις τῆς γῆς καταστρέφει τὴν τῆς φιάλης. Ὅλα τὰ σώματα ἔλκονται ὑπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸ κέντρον τῆς· ὅθεν καὶ ἡ πτώσις τῶν σωμάτων δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἡ ὑπὸ τῆς γῆς ἐπὶ τῶν σωμάτων ἐνεργουμένη ἔλξις. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐὰν ἡ γῆ ἔλκῃ τὰ σώματα, ἔλκεται καὶ αὕτη ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῶν σωμάτων ἐπὶ τῆς γῆς ἔλξις εἶναι ἀνεπαίσθητος.

Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ παρόν.

Ἄλ Ζωηρός.

ΤΟΠΟΥ ΣΥΝΗΘΕΙΑ.

Εἰς Kirchzarter-Thal πολίχνιον τι τῆς Γερμανίας, ὅταν ἡ μελλονύμφος μετὰ τῆς συνοδίας αὐτῆς ἐξέρχεται τῆς οἰκίας τῆς ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου θέλουσι τελεσθῆ οἱ γάμοι, βλέπει αἴρνης ἐνώπιόν τῆς ἄλυσσον, ἧς τὰ ἄκρα εἰσὶ δεδεμένα εἰς τὰ πλάγια τῆς ὁδοῦ καὶ ἐμποδίζουσιν αὐτὴν νὰ προχωρήσῃ ἢ ἄλυσσος αὕτη φυλάττεται ὑπὸ νέων ὀπλισμένων. Ὁ συνοδεύων τὴν μελλονύμφον νέος πλησιάζει πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐρωτᾷ, διατί δὲν τοὺς ἀφίνωσι νὰ διέλθωσιν ἐλευθέρως; Τότε οὗτοι ἀποκρίνονται ὁμοφώνως:

« Μὴ νομίσης ὅτι θέλομεν ἀφήσει μ' εὐχαρίστησίν μας τὴν χαριστάτην καὶ ὠραϊάν αὐτὴν κόρην νὰ μᾶς διαφύγῃ. Μ' ὄλα

ταῦτα ἂν ὁ μνηστήρ θελήσῃ νὰ ἔλωμεν εἰς συμφωνίαν τινὰς, τότε διὰ μιᾶς καλῆς χρηματικῆς ποσότητος, δεχόμεθα νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ διέλθῃ μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ. » Εἶτα ψάλλοντες ἐν χορῷ λέγουσι τὰ ἑξῆς:

Ὁ γαμβρὸς καλῶς γνωρίζει,
Ὅτι αὐτὴ ὅπου θὰ πάρῃ
ἔχει κάλλος καὶ ἔχει χάρι'
Διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ
Χρῆσται ἕνα βουτσίου
Ἀπ' τοῦ 'ρίνου τὸ κρασίον
Νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς φίλους.
Ὁ ψητὸς ὁ χοῖρος πρέπει
Κι' ὁ λευκότετος ὁ ἄρτος
Νὰ μὴ λείπ' ἀπ' τὸ τραπέζι.
Ἐδῶ μὲ παιδιὰ δὲν παίζει.
Μᾶς χρειάζεται ἀκίμα
Ἕνας βούς ἢ μὴσχαράκια
Ἡ πολλὰ πολλὰ ἀργακία.

Ἡ ἂν θελῇ ἀντὶ τούτων
Ἄς μᾶς δώσῃ καὶ φλωρία,
Εἶμεθα καλὰ παιδιὰ.
Εἴαν ὅμως δὲν τ' ἀρέσῃ,
Ἄς κοπιᾷ εἰς Βοσνίαν
Ἡ ἄλλοῦ εἰς Σαξωνίαν,
Ὅπου μιὰ ντουζίνα κόρες
Δὲν ἀξίζουν ἕνα ἄσπρο.
Τὰ δικά μας τὰ κορίτσια
Εἶναι ἀκριβὰ ὀλίγον·
Τὸ χειρότερον ἀξίζει
Κρασιῦ δύο γιλιᾶδες λίτρος,
Κι' εἰς τὴν εὐμορρίᾳ τὸ πρῶτον
ἔχει γίλια φλωρία.

Μετὰ ταῦτα ὁ μελλονύμφος λέγει ὅτι παραδέχεται ταῦτα, καὶ οὕτω διέρχεται ἀνεόχλητος μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ καὶ διευθύνεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γάμων ἀρχίζουν οἱ χοροὶ καὶ αἱ διασκεδάσεις, αἵτινες διαρκοῦσι 2 καὶ 3 ἡμέρας.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΑἼΛΟΥΡΟΣ ΚΑΙ Η ΚΥΡΙΑ ΦΙΦΗ.

Ἡ Κυρία Φιφή εἶχε τὴν . . . ἀδυναμίαν — ὁ Κύριος Αἴλουρος ἦτο νέος ὠραῖος, εὐν' ἀγαπᾷ μανιωδῶς τὸν Κύριον Αἴλουρον· γενῆς, καλὸς, ἀλλ' ἄστατος· καὶ ὁ ἄστατος (TOM. Α')

δὲν τὴν ἡγάπα. Εἶχε καὶ ἄλλο ἐλάττωμα : νὰ μὴ τῆ τὸ λέγει· — ἀπ' ἐναντίας καθ' ἡ μέραν τῆ ἔλεγε, — « ψυχὴ μου σὲ ἀγαπῶ, ἐσὲ μόνην λατρεύω καὶ σὲ μόνην ποθῶ. » — καὶ ἡ δυστυχὴς Φιφὴ νὰ κλαίῃ δάκρυα μαῦρα, δάκρυα πικρά· ἀλλ' αὐτὴ δὲν τὸ ἠσθάνετο· — καὶ τί αἰσθανόμεθα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ἢ μᾶλλον τί ἐννοοῦμεν, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον βλέπομεν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μας — μὲ τ' αὐτιά μας δὲν ἀκούομεν ποτέ σωστά.

Δεκαπέντε ἡμέρας ἡ Κυρία Φιφὴ εἶχε νὰ ἰδῆ τὸν Κύριον Αἴλουρον· δεκαπέντε ἡμέρας ὁ ἄπιστος εἶχε νὰ ἰδῆ τὴν Κυρίαν Φιφὴν· — ἡ δυστυχὴς ἐλειποθυμοῦσε καὶ ζελειποθυμοῦσε καθ' ἡμέραν, — μὲ τὸ ἄχ' ἐκοιμᾶτο καὶ μὲ τὸ ἄχ' ἐγείρετο. Τὸ ὠρολόγιόν της ἐκράτει πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας, — ἀλλ' αἱ ὠραι τοῦ ὠρολογίου ἐκείνου ἦσαν μακραι· ὁ ἐλάχιστος κρότος τὴν ἔκαμνε νὰ σκιρτήσῃ· ἐνόμιζε πάντοτε ὅτι κάποιος κρούει τὴν θύραν· — ἀνοίξε Διὰ, ἔλεγεν εἰς τὴν ὑπὲρ τριάντης, ὁ Αἴλουρος ἦλθεν, — ἀλλ' ὁ Αἴλουρος δὲν ἤρχετο. Τέλος πάντων τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν ὁ Αἴλουρος κρούει τὴν θύραν, εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κυρίας Φιφῆς. — ἡ Κυρία Φιφὴ μόλις τὸν εἶδεν ἐλειποθύμησεν· — ὁ Αἴλουρος τρέχει, ζητεῖ ὕδωρ, — ὕδωρ δὲν εὐρίσκει· — τὴν λαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ζητεῖ διὰ τῆς πνοῆς του νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της, — ἀλλὰ μὲ τὴν πνοὴν, καὶ μάλιστα τὴν πνοὴν ἀσάτου, ἢ λειποθυμία δὲν θεραπεύεται. Ὁ ἄνθρωπος εἰσελθὼν ἐκ τίνος παραθύρου, ἀνοιχθέντος ἐκ τύχης τὴν ἐφύσησε μὲ τὴν δροσερὰν πνοὴν του καὶ τὴν ἐπανέφερεν εἰς τὰς αἰσθήσεις της. Ἡ Κυρία Φιφὴ ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μόλις βλέπει τὸν Αἴλουρον λειποθυμῆν πάλιν· ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἢ λειποθυμία της ἐθεραπεύθει ἀμέσως. Ἐκάθησε πλησίον τοῦ φιλάτου αὐτῆς Αἰλούρου. — Ποῦ ἦσο ψυχὴ μου, τῶ λέγει· — δὲν ἦμην πλησίον σου, Φιφὴ μου, ἀλλὰ σὲ ἐνθυμούμην τάποτε. — τῆς δυστυχούς Φιφῆς οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπληρώθησαν δακρύων· — τί δάκρυα

ἦσαν ἄραγε, χαρὰς ἢ ἀμφιβολίας; (ὕπαρχουν καὶ δάκρυα ἀμφιβολίας;) — Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Αἴλουρος εἶπεν εἰς τὴν Κυρίαν Φιφὴν, — ἀναχωρῶ, Φιφὴ μου, διότι... — καὶ πῶς, ψυχὴ μου, μόνον μίαν ὥραν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας! — ἡ μία ὥρα εἰς τὴν δυστυχὴ Φιφὴν ἐφάνη μία στιγμὴ, διότι ἦτον ὁ Αἴλουρος πλησίον της. Πόσον, ὅταν εἴμεθα εὐτυχεῖς αἱ ὠραι ἡμῶν παρέρχονται ἀνεπισθίτως! — Καὶ τότε θὰ ἔλθῃς, Αἴλουρέ μου; πότε θὰ σ' ἐπανιδῶ; ἄχ' σκληρὲς, θὰ μὲ λησμονήσῃς πάλιν δεκαπέντε ἡμέρας; — Ὄχι, Φιφὴ μου, ὄχι· θὰ ἔλθω μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ θὰ μείνω πλησίον σου πολλὰς ὥρας, καὶ πολλὰ πολλὰ λόγια γλυκὰ θὰ σὲ εἰπῶ,

« Καὶ ὁ πλάνος ὁπόταν ὠμίλει,
» Ἦτο λόγων χρυσῶν ποταμός. » (α)

Καὶ πάλιν διὰ τὴν δυστυχὴ Φιφὴν αἱ μακραι ὠραι ἐπανῆλθον· πάλιν ἡ Κυρία Φιφὴ ἤρχισε νὰ καρδιοκτυπᾷ, πάλιν ἤρχισε νὰ σκιρτᾷ ὁσάκις ἤκουε τὴν θύραν κρουομένην. — Αἱ δύο ἡμέραι ἐτελείωσαν, ἡ εὐτυχὴς ἡμέρα τέλος πάντων ἦλθεν. Ἡ Φιφὴ ἐξύπνησεν ἀπὸ προῖας· ἡ Αὐγὴ τῆ εἶπε νὰ ἐγερθῇ, νὰ καλλωπισθῇ καὶ νὰ περιμείνῃ. — Ἡ Φιφὴ ἐκτενίσθη, ἐκαλλωπίσθη καὶ ἐφόρσε τὸ πράσινον αὐτῆς ἔνδυμα, διότι ἐκεῖνο ἤρεσκεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν Αἴλουρον· ἔδεσε τὴν κόμην της μὲ ταινίας κιτρινοῦ χρώματος, διότι ὁ Αἴλουρος εἶχεν ἀδυναμίαν εἰς τὸ κίτρινον χρῶμα (μὲ ὅλον ὅτι τὸ κίτρινον μὲ τὸ πράσινον δὲν συμφωνεῖ· ἀλλὰ τί τὴν κάμνει τὴν ἰδιοτροπίαν; Ἡ Φιφὴ ἡγάπα τὸ ἄσπρο καὶ τὸ κόκκινον, ἀλλ' ὁ σκληρὸς Αἴλουρος μῆτε τὸ ἄσπρον ἤθελε, μῆτε τὸ κόκκινον. — εἰς τὰ πλάγια τὰ μαλλία της τὰ ἡγγίσειν ὀλίγον καὶ μὲ τὴν μασίαν, διότι καὶ ἐκεῖνο ὁ Αἴλουρος τὸ ἤθελε· μετὰ ταῦτα ἐξηπλώθη ἡ Κυρία ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ ἐπερίμενον. — Εἶναι μεσημβρία· ὁ Αἴλουρος δὲν

(α) Ἡ Μυρτιά, διήγημα ἐμμετρον ὑπὸ Ἰ. Σκολίση.

ἔρχεται· μία ὥρα μετὰ μεσημβρίαν, δύο, τρεῖς, καὶ ὁ ἄπιστος δὲν ἦλθεν ἀκόμη· τρεῖς καὶ τέταρτον, — κρούουσι τὴν θύραν· — ὁ Αἴλουρος ἦλθε, — ὁ Αἴλουρος δὲν ἦλθεν. — Ἐπεμψεν ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτω:

Φιλτάτη τῆς ψυχῆς μου φίλη,

« Δὲν ἦλθον νὰ σὲ ἰδῶ μὴ λυπῆσαι. (μὲ πόσον εὐκολίαν ὁ σκληρὸς εἶπε τὴν λέξιν μὴ λυπῆσαι!) Λόγοι τῆς θελήσεώς μου ἀνεξάρτητοι, (τὸ δικαιολόγημα ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι νὰ κρύψωσι τὴν ἀλήθειαν) μὲ βιάζουσι νὰ ἀναχωρήσω, καὶ μὲ μεγάλῃ τῆς ψυχῆς μου θλίψιν νὰ σὲ ἀφήσω δι' ὀλίγον καιρὸν. Ἄχ, Φιφὴ μου, τρέμω ὅσω συλλογίζομαι πῶς θὰ ζήσω μακρὰν σου! μακρὰν ἐκείνης, ἣν ἀγαπῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς καρδίας μου! Ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸν Αἴλουρόν σου, ἐνθυμοῦ τὸν φίλον σου, τοῦ ὁποῖου ἡ τροφή εἰς τὰ ζῆνα θὰ εἶναι ἡ ἀνάμνησίς σου. . . . »

Ἡ δυστυχὴς Φιφὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελεῖ ὡση τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης, καθότι δάκρυα πικρά, δάκρυα ἀφθονα ἤρχισαν νὰ βρέχωσι τὰς ὠχρὰς της παρειάς· ἡ κόμη της ἐλύθη, αἱ κίτριναί ταινίαι ἐπεσαν· ἐβρίψεν ἀπογνώσεως βλέμμα ἐπὶ τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐσυνήθιζε νὰ κάθηται ὁ φίλτατος αὐτῆς Αἴλουρος, — ἄ! πόσας ἀναμνήσεις τῆ ἔφερεν ἡ κενὴ ἐκείνη θέσις! — Κατηραμένον πλοῖον, διατὶ μὲ ἐπῆρες τὸν Αἴλουρόν μου; ἔλεγεν ἡ δυστυχὴς Φιφὴ ἐν τῇ ἀπυγνώσει αὐτῆς. — Τὸ πλοῖον τί πταίει; — Ποσάκις νομίζομεν ὅτι καὶ τὰ ἄψυχα μᾶς σφάλουσιν! . . .

Περῆλθον ἔτος· σωστοὶ δώδεκα μῆνες περῆλθον, καὶ ἡ Φιφὴ ἐπιστολὴν δὲν ἔλαβεν ἀκόμη· — δυστυχὴς Φιφὴ! ἀκόμη περιμένει; — Αἱ καὶ αὐτὴ γλώσσα εἶπον πολλὰ ἐναντίον τοῦ Αἰλούρου· — ἄ μὴ ὑπῆρχον αὐτὰ αἱ κακαὶ γλώσσαί! ἀλλ' ἡ Φιφὴ εἰς ταῦτα δὲν ἔδωκε πίστιν· ἐνόμιζεν

ὅτι ὁ Αἴλουρος τῆ ἔγραψε πολλάκις, ἀλλ' εἰς τὰ κατηραμένα ταχυδρομεῖα παρέπεσαν ἴσως αἱ ἐπιστολαί· — καὶ μήπως τάχα δὲν συμβαίνει νὰ παραπέσουν πολλάκις ἐπιστολαὶ εἰς τὰ ταχυδρομεῖα; — οἱ μῆνες ἔγειναν δεκατρεῖς, ἔγειναν δεκατέσσαρες, ἔγειναν δεκαπέντε, τίποτε! οἱ δύο χρόνοι ἐτελείωσαν, — πάλιν τίποτε! — τότε ἤρχισαν καὶ αἱ κακαὶ γλώσσαί νὰ ὀμιλῶσιν. Ἄ! τώρα τὸ πρᾶγμα διαφέρει· αἱ κακαὶ γλώσσαί ἠξέουσι τί λέγουσι. — Ἡ Φιφὴ ὅμως πάλιν δὲν ἀπελπίζεται· — τί πρᾶγμα εἶναι ἡ ἐλπίς εἰς τὸν ἄνθρωπον! Καὶ ὁ τρίτος χρόνος ἐβούλωσεν. — Ἄ! τώρα τὰ ψεύματα ἐτελείωσαν· ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι ὁ Αἴλουρος, ὁ σκληρὸς Αἴλουρος ἐλησμόνησε τὴν Φιφὴν· — καὶ ἡ Φιφὴ τέλος πάντων ἤρχισε νὰ τὸ πιστεῖν. . . .

Ἡ Φιφὴ ἐμίσησεν ὅλους τοὺς ἄνδρας. — Ἄ! αὐτὸ ἦτο μέγα ἀδίκημα! διότι ἓνας εἶναι ἄπιστος, ὅλοι θὰ εἶναι ἄπιστοι; — Ὅλοι, ὅλοι, ἐφώναζεν ἡ δυστυχὴς Φιφὴ καὶ ἐκτύπα τοὺς πόδας της.

Πολλοὶ τὴν εἶχον ἰδεῖν πολλάκις λυσικομον καὶ ἀπηλπισμένην νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς δρόμους καὶ νὰ φωνάζῃ, — Αἴλουρε, Αἴλουρε! (σπαραξικάρδιον θέημα!) — ἀλλ' ὁ Αἴλουρος δὲν τὴν ἤκουεν, — ὁ σκληρὸς καὶ ὅταν ἦτο πλησίον της δὲν τὴν ἤκουεν.

Ἡ Φιφὴ ἡμέραν τινὰ ἐψάλλεν,

Ἦλθ' ἡ ὥρα, ψυχὴ μου, ν' ἀφήσῃς
Τὸ ταλαίπωρον τοῦτό μου σῶμα,
Ἦλθ' ἡ ὥρα, ὦ τάφε, ν' ἀνοίξῃς
Μὲ χαρὰν τ' ἀγρίον σου τὸ σῶμα.

Νὰ τ' ἀνοίξῃς ἀμέσως καὶ μάθε,
Δι' ἐμὲ δὲν εἶν' πλέον ὁ κόσμος·
Δι' ἐμὲ τῶν ἐρώτων ὁ νόμος
Δὲν ὑπάρχει, γλυκύτατε τάφε!

Ἡ Φιφὴ μετὰ τινὰ καιρὸν ἀπεφάσισε νὰ

ζήση εἰς τὰ κεραμύδια, καθότι ἐνόμισε,
—καὶ τὸ ὁποῖον ἔπειτα καὶ ἡ πείρα ἐπεβε-
βαίωσεν,— ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἐπά-
νω ἀπὸ τὰ κεραμύδια, λησμονεῖ εὐκολώ-
τερον τὸν ἔρωτά του, παρ' ὅταν ζῆ ἀποκάτω.

ΤΟ ΠΑΝ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

1.

Ὡ! πόσον θαυμάσιος, πόσον μεγάλη
Αὐτὴ τοῦ Παντός ἡ καλλίστη σκηνή,
Ἐγείρεται αὕτη λαμπρότατος θρόνος
Τοῦ Ἀνακτος, ὅστις ὑπέρτατος μόνος
Τῆς γῆς τῶν ἀνάκτων τὰς ἔδρας κινεῖ.

2.

Πνοή Του εἶν' αὐτ' ἡ γλυκεῖ ἁρμονία,
Τῆς θείας Του ἤτις τὰ ἔργα χειρὸς
Μὲ ἕξαλλον χάριν ἀφλόγως καλλύνει,
Κ' ἐκεῖνο τὸ θέλητρον, ὅπερ ἐκχύνει
Ἡ γλῶσσα δικαίου θνητοῦ ἡχηρὸς

3.

Ἐράσιμος φλόγγος τῆς θείας φωνῆς Του
Τὸ φῶς τοῦτο, ὅπερ ἐνδύει τὸ Πᾶν
Τοῦ θείου ἀκτῆς ὀφθαλμοῦ Του εἶν' μία,
—Ἰψίση ἰσχὺς, καὶ ὑψίστη σοφία
Κηρύττει εὐλόγως εἰς ἔργον Του πᾶν.

4.

—Ὡ! πόσον θαυμάσιος, πόσον μεγάλη
Αὐτὴ τοῦ Παντός ἡ καλλίστη σκηνή,
Ἐγείρεται αὕτη θεσπέσιος θρόνος
Τοῦ Ἀνακτος, ὅστις ὑπέρτατος μόνος
Τῆς γῆς τῶν ἀνάκτων τὰς ἔδρας κινεῖ.

5.

Χλωδὴ, εὐλήϊ' ὠραία πεδία,
Μεστὰ βοσκημάτων, καὶ ἀθῶων ποιμνῶν,
Δροσώδεις εὐάεροι θεοὶ δρυμῶνες,
Ποικίλ' ὑπ' ἀνθῶν καλλιχρόων λειμῶνες,
Μεστοὶ ἡδυάλων εὐπτέρων πτηνῶν.

6.

Κοιλᾶδες βελύσκιος, καὶ εὐδενδρα δάση,
Κοιτίδες θηρῶν, καὶ ἔρπετων προσφιλεῖς,

Κρημνοὶ ἀπορρώγες, καὶ ὀξύτοροι βράχοι,
Ὅποθεν ὁ χεῖμαρρος ῥίπτει ἐν τάχει
Μετ' ἤχου ἀγρίας, δεινῆς ἀπειλῆς.

7.

Πηγὴν ἀναβλύζουσαν ὕδωρ κρυστάλλου,
Ρυάκια τόσα μορφοῦν γλυκερά.
Ἡ θάλασσα αἶρουσα κύματ' ὀγκώδη,
Πολλοὶς ἐν διαλύοις φοροῦμεν ἀφρώδη,
Ἡ λεία, ὡς κάτοπτρον, καὶ γλαφυρά.

8.

Κι' οὐράνιος ἄνω ἀπέραντος θόλος
Νεφέλας βραστάζων μελαίνης πυκνᾶς,
Σφοδρὰν ἀπειλούσας φρικτὴν τρικυμίαν,
Ἡ αἴθριος ὦν καὶ εὐγενὴ νηνεμίαν
Κ' ἡμέρας στήν γῆν ἐξαγγέλλων τερπνᾶς.

9.

—Ἴδου τὸ τῆς φύσεως ὕψος καὶ κάλλος.
Ἡ σφαῖρα ἀστράπτει, βροντᾶ τ' οὐρανοῦ
Σκηπτοῦς φλογεροῦς ἐκχαλκεύει καὶ ῥίπτει,
Προσιτ' ὁ ἐλέφας, τὸ σῶμά του κρύπτει
Τὸ μέγ' εἰς σπηλαίου μυχὸν σκοτεινοῦ.

10.

Τυφῶν εἰς τὴν θάλασσαν ῥίπτει ὀργίλος,
Ταράτταται μέχρι πυθμένος αὐτῆ'
Ὁ πόντος βρυχάται ἀγρίως κυμαίνων,
Τὸ μέγα του κῆτος ἐντός του δειματοῖνον
Κρυβὴν στὸν βυθὸν τῆς ἀβύσσου ζητεῖ.

11.

Ἐξ ἄκρας βουνῶν ὑψηλῶν καταρῶσσαι
Τὸ ὕδωρ βαθύρρους πλατῆς ποταμῶς,
Σκληρῶς παταγεῖ, καὶ ἀνταρχει τὰ πέριξ,
Ὅρνέων δὲν φαίνεται ἐκεῖ οὔτε πτέρυξ
Κι' ὁ ἄναξ δ' ὁ πόσον αὐτῶν ἰταμῶς.

12.

Δεινὸς ἀετὸς ὁ ἀγέρωχος ὄρνις
Δι' ἄκρας ὀνύχων αὐτοῦ τῶν γαμψῶν
Νὰ ψύσῃ τοῦ ῥίου αὐτοῦ δὲν τολμάει
Τὸν βρομόντα ὄγκον, τρομάζων πετάει
Πτερὰ πρὸς αἰθέρα μακρὰ ἀνυψῶν.

13.

—Ὁ μὴ δειλιῶν λοιπὸν ταῦτα τίς εἶναι;
Τεράστιον ἔχοντα τόσην ἰσχύν;
Ἄφου ὁ ἐλέφας πρὸς ταῦτα ποσειταί,
Τίς εἶν' ὅστις ταῦτα λοιπὸν δὲν φοβεῖται,
Ἄλλ' ἔχει ἀδειμαντον ὅλως ψυχῆν;

14.

Ἴδου αὐτὸς, ὅστις ἀσύγκριτον ἔχει
Τὸ σῶμα πρὸς σῶμα ἀλόγων δεινόν,
Ἀνίκανος ὅλως νὰ πλεῦσ' ἐν θαλάσῃ
Κι' ἀνίκανος ἐτι πολὺ νὰ πετάσῃ,
Ὡς φίλον αἰθέρος πτερῶν πτηνόν.

15.

Καὶ ὅμως, ἰδοὺ ὀφθαλμῶν ἀτρομήτους
Αὐτὸς ἀνατείνει πρὸς τὸν οὐρανόν,
Βροντῆν, ἀστραπὴν φλογερὰν δὲν τρομάζει,
Τολμᾷ ὁ γενναῖος καὶ καταβιβάζει
Ἰδίαις χερσὶ καυστικὸν κεραυνόν.

16.

Ἀτμόπους ἐπάνω ἀγρίων κυμάτων
Δεινῶς μυκωμένον πατεῖ καὶ περᾶ,
Εἰς πέρατα γῆς ἐξ ἀγνώστων περάτων,
Κ' ὑπ' ἄφωτον θόλον βραμόντων ὑδάτων
Βαδίζει ὡσεὶ ἐν εὐβάτῳ ζηρᾷ.

17.

Κ' ἐνῶ τὰς γηίνους ἐκτάσεις βραχύνῃ,
Κι' ἀστὴρ ὡς διάττων ὀρμᾶ δι' αὐτῶν,
Ἀτμόφορος, μάλις ἰδέαν ἐκφραζει
Κ' ἠλέκτρινον νῆμα αὐτὴν ἀναρπάζει,
Κ' ἐπάνω πτερύγων ὡσεὶ εὐπετῶν.

18.

Τὴν φέρει μακρὰν διαβαῖνον ἐρήμονος
Καὶ ὄρη, καὶ δάση, καὶ ἀβάτους ὁδοὺς,
Ὡς ὄφις πυρίπνοος καὶ κωδωνοφόρος,
Ἀλλὰ σιγαλέος ἀγγελιαφόρος
Βουλᾶς, προσταγᾶς, ἀποφάσεις διδοῦς.

19.

—Ὁ ταῦτα ποιῶν τίς; ὁ ἄνθρωπος, ὅστις
Ἐπλάσθη εἰκὼν νὰ ὑπάρχῃ Θεοῦ,
Αὐτὸς, ὅστις εἶν' κορωνὶς ἐξαισία,
Ἐν κτίσει τῇ ἄκρας σεπτῇ θαυμασίᾳ,
Ὁ Ἄναξ μεγάρου αὐτοῦ τ' ἀγλαοῦ.

20.

—Ὅς εἶναι τίς ζῶν τεχνικώτατος κρῖκος
Τὴν γῆν συσχετίζων μετ' ὁν οὐρανόν,
—Ἐξαίρετον πλάσμα! ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου,
Τοῦ κήπου αὐτοῦ τ' ἀνοσβλήτου καὶ εὐόσμου
Τεθεῖς μικρὸς κόσμος κατέχων φανόν,

21.

Δι' οὗ καταλάμπει τ' ἄλογος ὕλη
Καὶ τὴν ὠρισμένην διάγει ζωήν.

Τὴν μίαν του χεῖρα τὴν εὐπλαστον τείνει
Ἐν νεύμα αὐτὸς, ἕνα φλόγγον ἀφίνει
Ψυχῆς οὐρανοῦ δηλοῦντα πνοήν,

22.

Κι' ἀμέσως τὰ πάντα αὐτῷ ὑπακούουν,
Κι' αὐτὸς τὰ ἰθύνει, καὶ τὰ κυβερνᾷ
Ὡς βούλεται, τούτων τὴν χρῆσιν ἐρίζει
Σκοπίμως, καὶ ὅσα καλῶς δὲν γνωρίζει,
Ἐμμόνως κῦτὰ καὶ σοφῶς ἐρευνᾷ.

23.

Ὡ! πόσον μεγάλ' ὑψηλῆ, τεραστία
Ἡ κέδρος τοῦ δάσους ἐμπρὸς τοῦ βροτοῦ,
Πλησίον τῆς ῥίζης τῆς μύρμηξ ἐρπύζων,
Εἶν' οὗτος τὸν χόρτον τῆς γῆς συναθροίζων,
Εἰς ἣν εἶχε δώσει τὸν σπόρον προτοῦ.

24.

Πλὴν ἴδε, ἐπάγει στήν ἐξοχὸν κέδρον
Μὲ πέλεκυν μίαν καὶ μόνην τομῆν,
Τὴν ῥίπτει χαμᾶ καὶ εἰς θαλάσσιον κῆτος
Νῆδός μεταβιβάζει αὐτὴν, καὶ ἀτρομήτως
Πελάγη περᾶ μετ' ἑρπύζων ὀρμῆν.

25.

Ὡ! πᾶς ἄγνωστὴ ἡ θεσπέσιος φύσις
Ἐμπρὸς τοῦ βροτοῦ τὴν ἰδίαν ἰσχύν,
Τὸν τρέμει, διότι ἐπίσημον φέρει
Σφαργίδα Θεοῦ. Λογικῆ τὸν ἐξεύρει
Ψυχὴ εἰς κρατίστου βαθμοῦ ἐξοχίαν.

26.

—Εἶν' οὗτος στήν γῆν ἀντιπρόσωπος θεῖος—
Τὸ πᾶν μετ' ἐπίσημον χεῖρ' εὐθετεῖ.
Τῷ ἔδειξ' ὁ Πλάστης τὸν θεῖόν Του κῆπον,
Κι' αὐτὸς πρὸς ἐκεῖνον τὸν τέλειον τύπον
Τὸν κόσμον αὐτὸν ν' ἀναπλάσῃ ζητεῖ.

27.

—Ὅποιος σκοπὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου,
Μὲ ποῖαν στήν γῆν καταβαίν' ἐντολήν!
Πρὸς τοῦτο πλὴν ἔλαθεν ὄργανα ποίη,
Τῇ τότῃ ἀρμόζοντ' αὐτοῦ ὑπουργία
Καὶ δίδοντ' αὐτῷ ἐξουσίαν πολλήν;

28.

Ναί, ἔλαβε δύο παρὰ τῆς Ἰψίστου
Χειρὸς χαραχθέντα στοδὸς πλέον βαθεῖς
Μυχοὺς τῆς καλῆς του εὐφύλλου καρδίας,
—Ἀγάπην θερμὴν πρὸς τὸ κάλλος τῆς θείας
Σεμνῆς Ἀρετῆς, καὶ ῥοπήν στοδὸς εὐθεῖς

29.

Του νόμου Του δρόμους, εἰς οὓς βασιλεύει

Ἡ τῆς Ἀληθείας αἰγλήσῃ ἀυγῇ,

— Τῷ εἶπ', «εἰς τὴν χειρὰ Σου λάβε τὴν μίαν,

» Τὴν ἀκτινοβάλλουσαν ταύτης λυχνίαν

» Τὸν βίον σου ὅπως πιστῶς φωταυγῇ.

30.

» Στὴν ἄλλην δὲ χειρὰ Σου, ἄνθρωπε, λάβε

» Κρατῆρ', ἀριστοῦργημα τῆς Ἀρετῆς·

» Ἡ χάρις τῆς ἔστω ἡ μόνη σοι φίλη,

» Αὐτὴν μόνην ἔχε στὸν νοῦν σου κίθιμίλει,

» Καὶ πίνε τὸ ἅγιον νέκταρ αὐτῆς.

31.

« Ἀλάνθαστον ἔχ' ὁδηγόν σου τὴν πρώτην

» Στὰ βᾶθη τῶν ἔργων μου χῶρ' ἀδεῶς,

» Ἡ ὄψις τῶν μόνη με τ' ὄμμα Σ' ἐκπλήττει

» Τὴν φύσιν αὐτῶν ἀνερέυν', ἀναζήτει

» Κ' εἰς τί τὰ διώρισ' ἐγὼ ὁ Θεός.

32.

» Τὴν δ' ἄλλην πλησίον Σου μέλπουσαν ἔχε

» Μ' ἀγγέλου φωνὴν προσφιλῆ μελωδῶν,

» Ἰπὸ τοὺς ἀγίους τῆς φθογγῆς ἐνέργει,

» Κ' αὐτὴ πᾶν κακὸν ἀπὸ Σοῦ θά ἀπέργη,

» Διὰ τῶν χρυσῶν ἰσχυρῶν τῆς ὠδῶν.

33.

» Καὶ οὕτω κρατούμενος κ' ὑπὸ τῶν δύο

» Τὴν κλίμακ' ἀνάβαιν' αὐτὴν πρὸς Ἐμὲ,

» Δι' ἧς ὁ Υἱός μου Σωτῆρ Σοι κατέβη,

» Καὶ Σ' ἐδειξε ποῖος Θεός βασιλεύει,

» Καὶ ποῖαι ἀρμόζουσιν εἰς τοῦτον τιμαί.

34.

» Καὶ ἔση, ὦ ἄνθρωπ', ἀήτητος ἀναξ

» Τοῦ κόσμου ἐφ' οὗ σὲ διώρισ' ἐγὼ·

» Θά εἶσαι ἡ τέρψις τοῦ θεῖ' ὀφθαλμοῦ μου,

» Κι' αὐτὴ ἡ βροντὴ τ' ἀχανοῦς οὐρανοῦ μου

» Θά λέγῃ, «ἐμπρὸς τοῦ ἀνθρώπου σιγῶ.»

35.

— ὦ! πόσον θαυμάσιος, πόσον μεγάλη

Αὐτὴ τοῦ Παντός ἡ καλλίστη σκηνή·

Τὸν ἄνθρωπον ὅμως ὀπότε ἀξία

Στολιζέει, ὀπότεν συμφώνως τῇ θεῷ

Στὴν γῆν διατάζει τὸν πόδα κινῇ.

Ἐν Σάμω. 12. Σεπτεμβρίου 1864.

Σ. Ασωντίας.

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ.

Ἐπὶ τοῦ ἔχου: «Voga, voga la procella.»

τοῦ μελοδράματος Vittore Pisani (A. Peri)

1.

Τρέχε, πέτα, ὦ βαρκούλα,

Μᾶς προσμένει ἡ ξανθοῦλα,

Τὰ ἀστέρια λαμπυρίζουν

Κ' ἡ ἐλπίς μᾶς ὁδηγεῖ·

Τῆς ξανθοῦλας τὰ ματάκια

Σὰν δύο φάροι μᾶς φωτίζουν.

— Ἰσα, ἴσα, ὦ βαρκούλα,

Πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ ἀυγῇ. (δίσ)

2.

Ἄλλος κλαίει καὶ στεναίξει,

Ἄλλος θησαυροὺς συνάξει

Κι' ἄλλος δόξαν κυνηγᾷ,

Ἡ ξανθὴ πλὴν τραγουδεῖ.

Πλούτη, βᾶσανα καὶ δόξαν

Μ' ἕνα βλέμμα τῆς νικᾷ.

— Ἰσα, ἴσα, ὦ βαρκούλα,

Πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ ἀυγῇ. (δίσ)

3.

Ἄν ὁ ἀνεμος βοῦίξη,

Καὶ τὸ κύμα ἄν μουγκρίξη,

Ἡ γῆ πάλιν θά γελάξη

Κ' ἡλιος πάλιν θεὸς νὰ βγῇ·

Ἦ τὴν ξανθὴ κοντὰ τὰ παθη

Κ' ἡ ψυχὴ μου θά ξεχάσῃ.

— Ἰσα, ἴσα, ὦ βαρκούλα,

Πρὶν μᾶς φθάσῃ ἡ ἀυγῇ. (δίσ)

4.

Ἐλα, ἔλα, ὦ ξανθοῦλα,

Ἐμβα, ἔμβα ἔς τὴν βαρκούλα,

Διὲ τὰ ἀστρα πῶς γελοῦνε,

Διὲ πῶς χαίρεται ἡ γῆ·

Ἄκουσε τὰ ἀηδονάκια

Πῶς γιὰ σένα κελλαδοῦνε.

— Ἐλα, ἔλα, ὦ ξανθοῦλα,

Καὶ μᾶς ἔφθασ' ἡ ἀυγῇ.

Ἰσα, ἴσα, ὦ βαρκούλα,

Κι' ἄς μᾶς φθάσῃ ἡ ἀυγῇ.

Ἄλ. Ζωηρός.

Ἡ ΔΙ' ΟΣΤΡΕΩΝ

ἈΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ.

Ὁ Κύριος Σχαλουχίνος πλουσιώτατος ἔμπορος, πατὴρ τοῦ ἐν Ρίγα (α) διαμένοντος τὴν σήμερον τραπεζίτου, ἦτο πρότινων ἀκόμη ἐτῶν, δούλος τοῦ κόμητος Σχερμετίεφ. Οὗτος εἶχε προσφέρει διὰ νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του 200,000 ρούβλια, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι του ἀπέβησαν εἰς μάτην. Ἐλυπεῖτο διότι, ἔνεκα τῆς δουλικῆς αὐτοῦ θέσεως δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν υἱῶν του, εἰς οὓς οὐδεὶς ἐλεύθερος πολίτης τοῦ Ρίγα δὲν ἔδιδε τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον. Ἡ τύχη ἐβοήθησε τὸν Κύριον Σχαλουχίνον νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του ὡς ἐξῆς: Μετὰ δύο ταξείδια, τὰ ὁποῖα εἶχε κάμει κατὰ χειμῶνα χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ Κυρίου του τὴν ἀπελευθέρωσιν του, ὁ Κύριος Σχαλουχίνος ἐπανῆλθε καὶ τρίτον εἰς Πετρούπολιν κατὰ μέσα μαρτίου. Εἶχε παραλάβει τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἰκανὴν ποσότητα ὄστρεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε μετ' ἑαυτοῦ, ἵνα προσφέρῃ εἰς τὸν Κόμητα, ἐν κἀνιστρον πλήρες. Φθάσας εἰς Πετρούπολιν, κατευθύνεται ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου του, ὃν εὕρισκε προγευματίζοντα μετὰ τινων τῶν φίλων του· ἡ τράπεζα ἦν πολυτελεστάτη, ἀλλὰ τὸ μόνον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔλλειπεν ἦσαν ὄστρεα. Ὁ κόμης ὑβρίζε, καθ' ἣν στιγμήν ὁ κύριος Σχαλουχίνος εἰσῆρχετο, τὸν μάγειρον αὐτοῦ, ὅστις ἔλεγεν ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ εἰς ἅπασαν τὴν Πετρούπολιν οὔτε ἐν ὄστρεον, καὶ ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἦσαν τὴν προτεραίαν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Κυρίου * * * τῷ εἶχον σταλῆν διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Εἰς τὴν θέαν τοῦ Σχαλουχίνου ὁ κόμης ἐφώναξεν,

(α) Πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας.

— Ἴδοῦ ὁ Σχαλουχίνος ὅστις ἔρχεται πάλιν διὰ νὰ με ζήτησῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν του! Ἄ! φιλτατέ μοι, εἰς μάτην μοι προσφέρεις 200,000 ρούβλια, τῶν ὁποίων ἀνάγκην δὲν ἔχω· εὗρον μοι ὄστρεα διὰ τὸ πρόγευμά μου, καὶ σοὶ χαρίζω τὴν ἐλευθερίαν σου.

Τότε κλίνας τὴν κεφαλὴν ὁ κύριος Σχαλουχίνος, πύχαρήσθησε τὸν κόμητα διὰ τὴν χάριν ταύτην, λέγων αὐτῷ ὅτι τὰ ὄστρεα εὕρισκοντα εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον. Ὁ κόμης ἀφοῦ εἶδε τὰ ὄστρεα ὑπέγραψε πᾶραυτα τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς ἀπελευθέρωσεως ἐπὶ τοῦ πάματος τοῦ κανίστρου· εἶτα ἀποτανθεὶς πρὸς τὸν Σχαλουχίνον τῷ εἶπε, — Τώρα Κύριε Σχαλουχίνε καθήσατε νὰ συμφάγωμεν.

Χάρις εἰς τινὰς δωδεκάδας ὄστρεων, ὁ δούλος ἐγένετο ἄνθρωπος. (β)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

1.

Ὁ Κύριος Σβίφτ, ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ ἱππεύσῃ, ἐζήτησε τὰ ὑποδήματά του. «Διατί εἶναι ἀκάθαρτα;» ἠρώτησε τὸν ὑπηρέτην του ὁ Πρύτανις τοῦ ἀγίου Πατρικίου. — «Ἐνόμισα περιττὸν νὰ τὰ καθάρσω, ἀπεκρίθη οὗτος, διότι μετ' ὀλίγον πάλιν θά τὰ λερώσῃτε.» — Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν, ὁ ὑπηρέτης ἐζήτησε παρὰ τοῦ Σβίφτ τὴν κλειδα τῆς ὀψοθήκης. — «Τί θά τὴν κάμης;» ἠρώτησεν αὐτῷ ὁ κύριός του. — «Θά προγευματίσω.» — «ὦ! εἶπεν οὗτος, ἐπειδὴ μετὰ δύο ὥρας θά πεινάσῃς ἐκ νέου, εἶναι περιττὸν νὰ φάγῃς τώρα.»

2.

Ὁ Βαρώνος δὲ Βιφιέλδος ἀστρονόμος, ἐζήτησε νὰ γίνῃ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τοῦ

(β) L. Volowski, Περὶ τῆς δουλείας εἰς Ῥωσίαν.

Βερολίνου. Ὁ πρῶτος αὐτοῦ τίτλος ἦν, ἡ ἀνακάλυψις κομήτου τινός, ὅστις ἔμελλε, κατ' αὐτὸν, ἐντὸς ὀλίγου χρόνου νὰ ἐγείνη τὴν γῆν καὶ νὰ θραύσῃ αὐτὴν ὡς ὕαλον. Ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, μετὰ τὰς δεούσας φιλοφρονήσεις, τῷ ἔδωκε νὰ ἐνοήσῃ ὅτι, ἐπειδὴ μὲ τὴν ἐπαπειλουμένην καταστροφὴν τῆς γῆς ἤθελε συνάμα καταστραφῆ ἀναμφιβόλως καὶ ἡ Ἀκαδημία, διὰ τοῦτο ἔκρινεν ἀνωφελές τὸ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ὡς μέλους. « Ποία ἡ ἀνάγκη, εἶπε πρὸς αὐτὸν, νὰ ἤναί τις ἀθάνατος διὰ τοσοῦτο μικρὸν χρόνου διάστημα; »

3.

Ὁ Διδερῶτος ἐδιηγείτο ὅτι ἐνῶ ἐπερίπατε ἡμέραν τινὰ εἰς Μοντιμορενοῦ μετὰ τοῦ Ρουσῶ, εὐρέθη μετ' αὐτοῦ ἔμπροσθεν λίμνης τινός. Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ Ρουσῶ, τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισα πολλάκις νὰ πέσω διὰ νὰ δώσω οὕτω τέλος εἰς τὴν ζωὴν μου. — Διατί δὲν τὸ ἔκαμες; ἡρώτησεν ἀταράχως ὁ Διδερῶτος. Ὁ Ρουσῶ, θαυμάσας τὴν ἀδιαφορίαν, μεθ' ἧς ὁ Διδερῶτος ἐποίησε τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἐστάθη ἐπὶ τινὰ στιγμή, εἶτα ἀπεκρίθη: — « Διότι εἶχα θέσει πρότερον τὴν χεῖρα καὶ εἶδον ὅτι τὸ ὕδωρ ἦτο πολλὰ ψυχρόν. »

ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ
ΓΕΡΜΑΝΟΙΣ.

Ἰανουάριος, —	Μὴν τοῦ χειμῶνος.
Φεβρουάριος, —	» τοῦ βορβόρου.
Μάρτιος, —	» τῆς ἀνοιξέως.
Ἀπρίλιος, —	» τοῦ Πάσχα.
Μάϊος, —	» τοῦ ἔρωτος.
Ἰούνιος, —	» λαμπρός.

Ἰούλιος, —	» τῶν χόρτων.
Αὐγούστος, —	» τοῦ θερισμοῦ.
Σεπτέμβριος, —	» τῶν ἀέμων.
Ὀκτώβριος, —	» τοῦ τρυγητοῦ.
Νοέμβριος, —	» τοῦ φθινοπώρου.
Δεκέμβριος, —	» τοῦ ἄδου. (τῆς ταραχῆς).

ΓΝΩΜΙΚΑ.

- Ὁ τρελλὸς τὸν μεθυσμένον σὰν τὰ μάτια του τὸν ἔχει
— Ὅταν τὸ σπῆτι τοῦ γειτονός σου καίεται, ἴπανά τεγε καὶ τὸ δικό σου.
— Ἄλλου τὰ καρκάρια κί' ἄλλου γεννοῦν ἡ κότες.
— Μὴν ἀκούς ἕνα καὶ νὰ κρίνης δύο,
— Στὸν ἀμαρτωλῶν τὴν χώρα ἀδικος κριτὴς καθίζει.
— Τὸ μεγάλο ψάρι τρώγει τὸ μικρό.
— Ἀμὰθος βρακὶν ἐφόρει,
Κάθε πάτημα τὸ θύρει.
— Στραβὸς βελόνι γύρευε, μέσα 'ς τὸν ἀχρωῶνα,
Κί' ὁ κουτσόχερς ἔκαμε καλὰθι νὰ τὸ βάλῃ.
— Τὸ καλὸ ἀρνὶ βυζάνει δυὸ μανάδες, τὸ κακὸ οὐτὲ τὴν μάγναν του.
— Μὲ τὸν δικόν σου φάγε καὶ πιὲ καὶ πραγματεῖαν μὴν κάμνης.
— Κάθε ψεύστης ἔχει καὶ τὸν μάρτυρά του.
— Ὁ φρόνιμος ἂν γελασθῇ, ὁ ὀλίγον δὲν γελιέται.
— Βασιλῆ, τίμα τὸν παπὰ καὶ σὺ παπὰ 'χε γινώσι.
— Παλιεὶς ἐγθρὸς φίλος δὲν γίνεται.
— Ὅσοι εἰσαι πάντα φαίνου, καὶ κομμάτι παρακάτω.
— Πάρε με ὅταν μὲ εὕρης, γιὰ νὰ μ' ἐγῆς ὅταν θέλῃς
— Μίᾶς στιγμῆς ὕπομονή, δέκα χρόνων γουζούρι.
— Πίττα ποῦ δὲν τρώγεις τί σὲ γνοιάζει ἂν καίεται;
— Ἐνας ζουρλὸς ῥίχνει τὴν πέτρα εἰς τὸ πηγάδι, καὶ ἑκατὸν φρόνιμοι δὲν τὴν βγάζου.
— Ὡς θέλεις τα δὲν γίνονται, θέλε τα κί' ὡς γίνονται.
— Τῶν ἀκριβῶν τὰ στάμενα σὲ χαροκόπου χέρια.
— Τί θες τὰ χίλια πέρπερα καὶ κακόθη γυναῖκα
Τὰ χίλια πέρπερα πετοῦν, κ' ἡ κακόθη μένει.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ὁ νονεγῆς δὲν μ' ἀγαπᾷ, ποτέ του δὲν μὲ θέλει,
Κί' ὅταν μ' ἰδῇ 'ς τὸν διάβολον καὶ παρεκί μὲ σέλλει.
Ἄλλ' ἂν προσθῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τ' ὀνόματός μ' ἐν γράμμα.
Τότε εἰς τὸ κεφάλι του μὲ θέτει ἐν τῷ ἄμα.